

Vlamingen in de Wereld

WONEN, WERKEN EN ONDERNEMEN IN HET BUITENLAND

VIW.BE

HERFST 2019

#107

ONDERNEMEN IN KENIA | ERFBELASTING OP TWEEDE WOONST | PORTUGAL

INHOUD

Eerste woorden.....	1
Woord van de voorzitter.....	3
VIW-vertegenwoordiger: Indonesië.....	4
Zomerevent VIW: terugblik.....	6
Gids in Portugal.....	8
Ondernemen in Afrika.....	10
Architectuurstage in Vietnam.....	12
Big Brother in Zuid-Korea.....	14
Europa: digitale interne markt.....	16
Podcast Vlamingen in de Wereld.....	17
Internationaal ondernemen.....	18
Moedertaalonderwijs via Skype.....	22
Nederlands in het buitenland.....	23
Vlaamse Meesters in Venetië.....	24
Repatriation strategies.....	25
Als repat aan de slag bij MIVB.....	26
Erfbelasting tweede woonst.....	28
Green card lottery.....	30
Interlandelijke adoptie.....	32
Internationaal verhuizen.....	34

DOSSIER INTERNATIONAAL SCHEIDEN

De keerzijde van grenzeloze liefde.....	36
Begeleiding van expatpartners in de diplomatie.....	40
Een kind opvoeden in verschillende culturen.....	42
Echtscheiden in België of daarbuiten?.....	44

Coverfoto: Loïc Amadò in de lodge die hij met zijn vrouw oprichtte in Nairobi (zie pagina 10-11).

RECHTZETTING EN NOOT VAN DE REDACTIE:

Het artikel over internationaal verhuizen (zie pagina 34) werd in de vorige editie onvolledig afgedrukt. Daarom publiceren we dit artikel in deze editie integraal én volledig opnieuw. Onze excuses voor het ongemak.

Grenzeloos scheiden

Familierecht waaronder echtscheidingen en alimentatie, familiaal vermogensrecht en erfrecht, verwierf de jongste decennia meer en meer een internationaal karakter. De globalisering heeft uiteraard een grote impact op het leven van gezinnen en families over heel de wereld. Het familierecht maakte op internationaal vlak reeds heel wat veranderingen door. Het recht dient immers steeds afgestemd te worden op de veranderende samenleving.

Wanneer partijen verwickeld zijn in een internationale echtscheiding, is de bijstand van een advocaat die gespecialiseerd is in internationaal familierecht cruciaal. Expatscheidingen monden vaker uit in een vechtscheiding omdat de gevolgen zoveel zwaarder zijn dan deze van een nationale scheiding. Enerzijds omdat één van de echtgenoten er veelal voor kiest om terug te keren naar het thuisland, wat inhoudt dat de kinderen ofwel mee verhuizen ofwel in het expatland blijven. Of de kinderen worden tweewekelijks overgevlogen. Het komt dan ook voor dat de ouder die ervoor vreest om de kinderen te verliezen, zich bezondigt aan parentale kinderontvoering.

Echtscheidingen komen relatief vaker voor onder expats. De stress van een emigratie kan op een relatie wegen. Denk aan het onevenwicht tussen de expat en de partner, het ontbreken van het sociaal netwerk waarop je thuis kon steunen, heimwee naar het thuisland, ... Het zijn allemaal elementen die op een internationale relatie kunnen wegen. Langzamerhand ontstaat de vraag of de stap om naar het buitenland te verhuizen de juiste was. Wat volgt is een langdurig en pijnlijk proces, waarin partners elkaar steeds meer uit het oog verliezen. Totdat het hoge woord eruit is en de onderhuids woekerende scheiding realiteit wordt. Pas dan realiseren velen zich dat ze elkaar voor het vertrek niet de bekende 'Wat als?' vragen hebben gesteld.

Diverse aspecten kunnen een internationale scheiding bemoeilijken. Zo dient er een regeling getroffen te worden rond de alimentatie, pensioenen en de verdeling van het huwelijksvermogen. Hierbij stelt de vraag zich naar de bevoegde rechter en het toepasselijke recht. Zowel de wetgeving van het thuisland als de wetgeving van het expatland en de internationale wetgeving (verdragen, verordeningen etc.) spelen hierbij een rol.

Expats hechten er belang aan om hun probleem in hun moedertaal uit te leggen aan iemand die ze begrijpen en vertrouwen. Het is niet voor niets dat een groeiend aantal Vlaamse advocaten zich specifiek op deze groep richt. Risico's goed inschatten is beter dan ze te genezen. Het kan een geruststelling zijn om te weten dat je in geval van een relatiebreuk op een bepaalde solidariteit van je partner kan rekenen. Zorg daarom dat je weet onder welke status je vertrekt: ga je als gehuwd of samenwonend koppel? In België is het bijvoorbeeld zo dat het louter feitelijk samenwonen, zonder contract van wettelijke samenwoning, een samenlevingsvorm is zonder juridische solidariteit. Partners die huwen onder het stelsel van algehele gemeenschap kiezen daarentegen voor de ruimste vorm van solidariteit. Zorg ook dat je goed geïnformeerd bent over recht van het expatland en welke regelgeving daar van toepassing is. Veel meer in het dossier vanaf pag 36.

Koen Van der Schaeghe
Directeur/hoofdredacteur

OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGERS VLAMINGEN IN DE WERELD

ALGERIJE

Algiers
Stroobandt Ronny

ARGENTINIË

Buenos Aires
Remaut Reinhilde

AUSTRALIË

Adelaide
Deco Rudi & Raspoet Inez

Perth

Van Der Eecken Tineke
Victoria
Demuyck Nancy

BOSNIE-HERZEGOVINA

Konjic
Scherpereel Jelle

BRAZILIË

Sao Paulo
Puyneers Peter

BULGARIË

Sofia
Sagaert Pascal

BURKINA FASO

uagadougou
Sergooris Madeleine

CANADA

Alberta
Gotthold Erwin
New Brunswick
Bodart Fanny
Ontario
Vandepoel Liesbet
Ontario
Focquet Mireille

CHILI

Santiago
Magnus Annemie

CHINA

Shanghai
De Ceuster Alex

COLOMBIA

Bogota
Otten Filip

D.R. CONGO

Kinshasa
Van Cauwenberg Inge

DENEMARKE

Horsholm
Swerts Sophie

DOMINICAANSE REPUBLIEK

La Romana
Demyttenaere Inge

DUITSLAND

Beieren
Bax Hanne
Berlijn
Moens Walter
Noordrijn-Westfalen
Waeterloos Veerle

ECUADOR

Quito
De Vuyst Piet

FRANKRIJK

Parijs
Goezu André
Ile De France
Boriau Frederik

GAMBIJA

Bakau
Goossens Bart

GROOT-BRITANNIË

Londen
Vermeylen David
Surrey
Beckers Brit

HONGARIJE

Boedapest
Temmerman Kim

IERLAND

Dublin
Vanhoucke Jacques

INDIA

Bangalore
Verfaillie Els
Chennai
Baeyens Guy
Mumbai
Reynaers Els

INDONESIE

Jakarta
Dekoster Kathleen

ITALIE

Milaan
Verstreken Marleentje
Rome
Van Doren Hilde

JAPAN

Tokyo
Cattrysse Bernard
Tokyo
Raes Helena

LETLAND

Riga
Devriendt Manten

LUXEMBURG

Steinsel
De Corte Fred

MAROKKO

Casablanca
Pynnaert Mieke

MEXICO

Tlaxcala
Cailliau Brecht

NIEUW ZEELAND

Auckland
De Belder Mine
Christchurch
Rottiers Patrick

NOORWEGEN

Kolsas
Van Laenen Filip

OGANDA

Kampala
Kadaplackal Francis

OOSTENRIJK

Wenen
Leers André

PANAMA

Chiriqui
Bogaert Bertrand

PARAGUAY

Capitan Miranda - Itapua
Godefroid Conny
Asunción
Cuppens Arnoud

POLEN

Warschau
Van Hool Annick

PORTUGAL

Lissabon
Van Belleghem Joost

QATAR

Doha
De Bruycker Ilse

RUSLAND

Sint-Petersburg
Schroë Ralph

SERVIË

Belgrado
Delva Gilberte

SLOVAKIJE

Bratislava
Van Laer Lendert

SPANJE

Alicante / Villajoyosa
Ryckaert Dieter
Catalonië / Barcelona
Wouters Myriam
Madrid
Dauwe Mieke
Tenerife
Verhoest Roger
Valencia
Lesage Kristien

SURINAME

Paramaribo
Helderweirt Tom

THAILAND

Bangkok
Bull Eddy

TUNESIË

Tunis
De Jonghe Solange

VIETNAM

Hanoi
Laukens Philippe

VERENIGDE ARABISCHE

EMIRATEN
Dubai
Van Acoleyen Els

VSA

Arizona/Gilbert
Vanderheyden Katrien
California / Monterey
Fiers Vera
Colorado / Broomfield
Wynant Al
Georgia / Atlanta
Cloet Mieke
Illinois / Chicago
Ryckbosch Bart
Ohio / Aurora
Dauwen Erik
Oregon / Portland
Vermeulen Stefaan
Nevada / Henderson
Ardenoy Youri en Ryssaert Anja
New York / Regio New York
Higham - Bouten Kaat
New York / New York City
De Muelenaere Emma
Pennsylvania / Philadelphia
Mertens Daisy
Washington Dc
Quintyn Marc
Wisconsin / Brussels
Binard Joseph

ZUID-AFRIKA

Gauteng / Pretoria
Jacxsens Lieve

ZWEDEN

Bollnas
Van Louwe Luc
Stockholm
Vanhove Tiny

ZWITSERLAND

Genève
Sap Frank
Zürich
Adriaens Insun

COLOFON

VLAMINGEN IN DE WERELD is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige Stichting van Openbaar Nut, de enige belangenvereniging voor Vlamingen die in het buitenland (willen) wonen, leven, werken. **CORRESPONDENTIEADRES & RECLAMEREGIE** Vlamingen in de Wereld, Zenith-gebouw, Koning Albert II laan 37, 1030 Brussel, Tel.: +32 (0)2/201 73 84, info@viw.be, www.viw.be, facebook.com/viwbrussel. **ABONNEMENTEN** 50 euro, dit is het forfait om gebruik te maken van de VIW-dienstverlening. Een lidmaatschap op het tijdschrift zit hier inbegrepen, alsook de toegang tot de ledenpagina's van de website en de diverse voordelen die VIW haar leden biedt. IBAN: BE73 4115 0371 7160, Swiftcode (BIC): KREDBEBB. Met als mededeling 'Ledenpakket VIW'. Betalen via kredietkaart kan uiteraard ook. Raadpleeg hiervoor www.viw.be/nl/lidmaatschap-overzicht. **REALISATIE** Drukkerij Geers Offset nv. **NA ELKE VERZENDING** krijgen wij stevast een aantal exemplaren retour wegens foutief adres. Gelieve het secretariaat van uw gewijzigde adres op de hoogte te brengen a.u.b. **VIW RESPECTEERT DE WET** op de privacy.

VIW is lid van de Unie van de Periodieke Pers.

RAAD VAN BESTUUR VLAMINGEN IN DE WERELD VOORZITTER: Eddy BONNE, ONDERVOORZITTER: Steven VAN LAER

Jan BUYSSE, Rik DECAN, Filip DECLERCQ, Lot DE GEYTER, Daniëlle DELI, Veerle DENAUX, An DESCHEEMAERKER, Prakash GOOSSENS, Guido GYSEMANS, Paul HEGGE, Greta ICKX, Thomas JANSSEUNE, Erik JONNAERT, Guido JOURET, Sylvain F. KEMPENEERS, Romain MEEUSEN, Ine MORTELMANS, Stefan NERINCKX, Johanna NEYT, Kathleen NUYENS, Marc QUINTYN, Sven ROOMS, Matteo SEREGNI, Wim STAESSENS, Claire TILLEKAERTS, Stijn VAN BOSSTRAETEN, Nathalie VAN DER PERRE, Marc VANDIJCK, Jan VAN DOREN, Ria VAN ELSLANDE, Piet VAN HOVE, Guido VAN HUYLENBROECK, Remi VERMEIR, Diane VERSTRAETEN.

STRUCTURELE SPONSORS DEME, RSZ, EY, Gosselin Group, Ondernemingen Jan De Nul nv, Edufax, BVN, ING, MIVB, Altair Global, Leuven Mindgame, Partenamut

Met de steun van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van de publicaties.

EDDY BONNE
VOORZITTER

Betrouwbare partner

Na de onverwachte voorzitterswissel in de zomer van 2018 maak ik na een eerste jaar graag even een balans op. Vanaf dag één werd ingezet op de cohesie en vertrouwen binnen de organisatie en haar diverse pijlers in binnen- en buitenland. Er werd onder meer een nieuwe medewerkster aangetrokken, die prioritair het buitenlands netwerk van de stichting valoriseert, uitbouwt en waardeert.

Dankzij de toegewijde inzet van een sterk en actief Dagelijks Bestuur en de overgave van het secretariaat bevindt onze mooie organisatie zich momenteel op kruissnelheid. En is ze klaar om ook tijdens de aankomende legislatuur haar rol te spelen voor elke Vlaming met buitenlandse plannen én Vlaanderen.

Bij het ter perse gaan van dit magazine, was er nog geen nieuwe Vlaamse regering geïnstalleerd. Wij verheugen ons erop om ons steentje bij te dragen aan het Vlaams Buitenlands beleid. De stevige internationale ambitie van Vlaanderen vraagt om een internationale vertegenwoordiging die hieraan beantwoordt. VIW is hierbij een betrokken speler. Door en met ons internationaal netwerk zijn we goed geplaatst om opportuniteiten voor een nauwe samenwerking op locatie te detecteren en te signaleren.

VIW is een betrouwbare partner in het Vlaams buitenlands beleid. We focussen daarbij in de eerste plaats op het departement Buitenlandse Zaken, Flanders Investment & Trade en Toerisme Vlaanderen. De Vlaamse overheid heeft er alle belang bij om de komende jaren de relatie met de Vlamingen in het buitenland niet te verliezen. Niet alleen hebben onze expats specifieke noden die om een oplossing vragen, zij vormen tevens een rijke bron van informatie en inspiratie voor onze beleidsmakers. Vlamingen in het buitenland zijn onze oren en ogen. Ze zijn een waardevolle toetssteen voor het beleid.

Ik hecht ook zeer veel belang aan de Vlaamse en Belgische bedrijven die ons hierin willen steunen en die ik door veelvuldig contact op de meerwaarde van onze stichting duid. Dit doen we opnieuw op 3 oktober, tijdens de derde editie van het HR-congres in Brussel. Met een boeiend programma en diverse experts bieden we eenieder actief in de international mobility de kans zichzelf uit te rusten met de best mogelijke tools en kennis.

Een jaar geleden stelde ik me tot doel dat men onze stichting niet enkel in Vlaanderen, maar wereldwijd zou kennen. Ik meen te mogen zeggen dat we hier dankzij doorgedreven teamwerk goed in geslaagd zijn.

A woman with short dark hair, wearing a green sleeveless top and a red lanyard with an ID badge, stands smiling with three children in a park. The children are wearing matching green patterned shirts. The background features a paved walkway, trees, a playground structure, and a stroller. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

**Land per land
de wereld rond**

Sinds april is Kathleen Dekoster onze nieuwe VIW-vertegenwoordiger in Indonesië. Ze woont al twee jaar in Jakarta met haar man David en drie kinderen Arthur, Elliot en Roxanne. “Onze eerste buitenlandervaring als koppel was in Sydney. Ik werkte in de farmaceutische sector en toen ik een aanbieding kreeg, heeft David loopbaanonderbreking genomen en zijn we voor drie jaar naar Australië vertrokken. Ik was daar als project manager verantwoordelijk voor klinische studies in vijftien landen. David nam een job aan op de Belgische ambassade in Canberra en de job beviel hem zo dat hij, eens terug in België, het diplomatenexamen aflegde. Ondertussen is hij consul en verhuizen we regelmatig, al is het deze keer voor zijn werk.”

TEKST ANNE CRUYT

DIPLOMATENFAMILIE

Het zijn carrièrekeuzes die je als koppel maakt, maar ze wilden sowieso graag in het buitenland wonen. “We wilden in zoveel mogelijk landen wonen en ervaringen opdoen, een diplomatieke carrière is een mooie manier om dat te doen. David blijft bij dezelfde werkgever en er is ondersteuning bij de verhuis en tijdens het verblijf op post. Bij Buitenlandse Zaken blijf je vier jaar op post, terwijl dat in de privé eerder 2-3 jaar is, relatief kort om je ergens thuis te voelen.”

De eerste post waar ze naartoe werden gestuurd was Dar Es Salaam in Tanzania. Hun jongste zoon was 3 maanden oud toen ze verhuisden, de andere twee kinderen werden (in België) geboren terwijl ze op post waren. “Toen we naar Jakarta kwamen, vonden de kinderen het vooral erg spannend. Ze keken ernaar uit om nieuwe vriendjes te maken en in een nieuw huis te wonen. Onze kinderen zitten op een internationale school en daar is het thema verhuizen echt onderdeel van het lessenpakket. Naar het einde van het schooljaar toe zijn er veel kinderen die vertrekken en onze oudste zoon popelt intussen zelf ook alweer. Je probeert voor je kinderen een beetje stabiliteit te bouwen in die vier jaar: dezelfde school, hetzelfde huis, maar blijkbaar hebben ze wat verandering nodig en vinden ze dat wel leuk. Des te beter voor ons!”

Na Jakarta moeten ze terug naar Brussel en dat brengt wat kopzorgen met zich mee. “De kinderen zullen waarschijnlijk als vreemde eend terechtkomen in een klas waar de klasgenootjes al een paar jaar samenzitten, in een ander onderwijssysteem en in een andere taal. De beste optie is om ze in België naar een internationale school met hetzelfde onderwijsprogramma dat ze nu volgen en dat wereldwijd onderwezen wordt, te laten gaan. Jammer genoeg is het voor ons onbetaalbaar om drie kinderen in een internationale school in het Brusselse in te schrijven. Drie jaar later, op onze volgende post, zullen de kinderen opnieuw moeten instromen in het internationale systeem. Niet alleen de taal is anders, maar ook de manier van lesgeven, de inhoud, de accenten, ... Frustrerend dat we niet voor continuïteit in hun onderwijsloopbaan kunnen zorgen.

EEN NIEUWE CARRIÈRE

“Wat voor mij tot nu toe de allergrootste uitdaging was in ons verhaal, is dat ik mijn job moest opgeven. Het drong pas echt tot me door toen we gesetteld waren in Tanzania. Niet het land waar we woonden, maar de nieuwe rol waarin ik werd geduwd bleek het grootste contrast. Alles wat buiten het werk van mijn man valt, is mijn verantwoordelijkheid. Mijn job is nu zorgen dat ons gezin gelukkig is en het hele huishouden draaiende houden. Werken in het gastland, als je al een werkvergunning krijgt, is niet evident. Een leuke

job vinden die te combineren is met het gezinsleven en de verantwoordelijkheden van partner van een diplomaat is moeilijk. Op vier jaar tijd opklimmen van een startersjob naar een uitdagende job om die dan achter te laten en opnieuw te beginnen... geen motiverend vooruitzicht.”

De oplossing die ze vond, was om zelf iets op te starten zodat ze niet langer afhankelijk is van een werkgever op een bepaalde locatie. Als expatmoeder stootte ze op het probleem dat gezondheidsgerelateerde documenten van haar gezin bij verschillende dokters, tandartsen, kinesitherapeuten, etc. in verschillende landen werden bewaard. “Ik ben nu het prototype van mijn Expat Health Docs met enkele expatfamilies aan het uittesten. Het is een systeem waar al je gezondheidsgerelateerde en ziekteverzekeringsdocumenten logisch geordend in worden opgeslagen, zodat je ze altijd bij de hand hebt en gemakkelijk kan consulteren. Daarnaast wordt er ook een planning van je gezondheidszorg in je gastland en thuisland in bijgehouden. Ondertussen zijn er 9 families die deelnemen aan de testfase. Zij geven waardevolle feedback over hoe nuttig de tool en service is en in welke richting die moeten evolueren. Eind 2019 wil ik beslissen of ik er al dan niet mee verder ga en verder investeer om het op de markt brengen.”

VLAMINGEN IN DE WERELD

“Toen ik in Jakarta aankwam, waren er al enkele groepjes van Belgen die regelmatig afspraken. Via de vrouw van de vorige consul zat ik al in de WhatsAppgroepen voordat we hier toekwamen. In één van de groepjes leerde ik Désirée kennen, die ik ben opgevolgd als vertegenwoordiger. Zij keerde deze zomer terug naar België en vroeg me of ik interesse had om haar taken over te nemen. Omdat we nog twee jaar blijven en ik de stad en het land intussen al iets beter ken, zag ik dat volledig zitten. Mijn bedoeling is om aanspreekpunt te zijn en samen met bestaande groepen activiteiten te organiseren. Nu worden er onder andere al etentjes, karaoke, een zomerbarbeque, bowlen en gelijkaardige activiteiten gedaan. De voorbije twee jaar heb ik het sinterklaasfeest van de Belgische ambassade georganiseerd, dat werd nog niet gedaan. De gezinnen hier vonden het fantastisch en helpende handen werden gemakkelijk gevonden. Vanaf dit jaar wordt het dus een Sinterklaasfeest met VIW-vlag!

Terugblik zomerevent in Mechelen

Naar goede jaarlijkse traditie verzamelden VIW-vertegenwoordigers van over de hele wereld in Vlaanderen voor het zomerevent. Het is elk jaar opnieuw een uitgelezen kans om elkaar te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen, met de Raad van Bestuur in gesprek te gaan en een beetje cultuur op te snuiven in een Vlaamse stad. Dit jaar was Mechelen het decor van een rijkgevulde dag.

Van Europa (Portugal, Spanje, Frankrijk, Duitsland, Engeland, Italië), Amerika (Verenigde Staten, Paraguay, Dominicaanse Republiek), Afrika (Zuid-Afrika) tot Azië (Indonesië, Japan) en het midden-Oosten (Verenigde Arabische Emiraten), de vertegenwoordigers kwamen uit alle hoeken van de wereld samen.

In de voormiddag werd er uitgebreid gedebatteerd over een vernieuwd vertegenwoordigersbeleid en een uitbreiding van ons netwerk op nieuwe locaties. De partners bezochten intussen de prachtige Wintertuin van de Ursulinen. Na een broodjeslunch bezocht de hele groep het indrukwekkende museum van de Kazerne Dossin. Een gedicte rondleiding liet een diepe indruk na op de aanwezigen.

Uiteraard kon brouwerij Het Anker niet op de planning ontbreken. Onze vertegenwoordigers weten een goed Belgisch bier natuurlijk altijd te smaken en de verschillende bieren werden aan een smaaktest onderworpen. Daarna ging het richting stadhuis voor een toespraak van Schepen Vandersmissen. Afsluiten gebeurde in stijl met een diner waarbij iedereen genoot van een prachtig zicht op de Dijle terwijl de zon onderging. Nogmaals bedanken wij van harte onze vertegenwoordigers. Als publieksdiplomaten dragen zij Vlamingen in de Wereld uit in het buitenland, elk op hun eigen manier. Graag zien we elkaar volgend jaar terug!

#1

#3

#5

#4

#7

#9

#10

#11

#12

#2

#6

#8

#13

LEGENDE

- #01 Verwelkoming in de oude brouwerij Lamot. De ochtend starten met koffie en een ontbijtkoek.
- #02 Vergadering 's morgens. Vertegenwoordigers en Raad van Bestuur in gesprek over een nieuw vertegenwoordigersbeleid.
- #03 Voorzittersduo Steven Van Laer en Eddy Bonne geven een woordje uitleg over de geplande uitbreiding van het vertegenwoordigersnetwerk.
- #04 Vertegenwoordigers Daisy Mertens (Verenigde Staten), Veerle Waeterloos (Duitsland) en Marleentje Verstreken (Italië) zijn blij elkaar terug te zien.
- #05 Het partnerprogramma deed de Wintertuin van de Ursulinen aan.
- #06 De hele groep voor het bezoek aan Kazerne Dossin.
- #07 Aangrijpende introfilm in de Kazerne Dossin. Na deze intro volgde een rondleiding in kleine groepen.
- #08 Vertegenwoordigers, partners en leden van de Raad van Bestuur discussieerden met een goed glas van Brouwerij Het Anker.
- #09 We werden ontvangen op het stadhuis door Schepen Vandersmissen voor een toespraak en een toast.
- #10 Een goedgevulde dag werd afgesloten met een diner waarbij we konden genieten van een prachtig uitzicht over de Dijle.
- #11 Mathieu en Guillaume Engels vormen de "troubadours". Ze luisterden het diner op met een fijn samenspel van zang, gitaar en mondharmonica.
- #12 Directeur Koen Van der Schaege en vertegenwoordiger Joost van Belleghem (Portugal).
- #13 Aan de eretafel (met de klok mee): Barnard Catrysse, Veerle Waeterloos, Leo Pieters, Katty Van Der Hertten, Freddy Evens, Eddy Bonne, Koen Verlaeck, Geert De Proost, Dave Deruytter, Daisy Mertens, Marleen Verstreken.

Mensen zijn hier boos op de toeristen

Erasmusstudente wordt verliefd op een stad, en dus keert ze terug om er te blijven. Dat is in een notendop het verhaal van Joke Langens. Ondertussen werkt de Limburgse al zes jaar als gids in Lissabon en zag ze de Portugese hoofdstad transformeren tot een schoolvoorbeeld van gentrificatie. 'Elk zijn ding, maar ik heb geen zin in het expatleven met zijn rooftopbars en andere exclusiviteiten.'

TEKST MATTHIEU VAN STEENKISTE

'Ik had nog maar heel weinig gereisd en hier voelde ik me plots echt thuis. Veel meer dan in België.' Het was negen jaar geleden dat Joke Langens als Erasmusstudente in Portugal belandde en het was liefde op het eerste gezicht. 'Eigenlijk heb ik nadien in België nooit helemaal meer kunnen aarden', zegt ze. 'Toen ik me realiseerde dat er geen dag voorbij ging zonder dat ik aan mijn tijd in Lissabon terugdacht, als was dat een onafgewerkt hoofdstuk van mijn leven, was de beslissing genomen.'

Ze keerde terug. Eerst in het zuidelijke Sagres, waar ze een zomer lang werkte in ruil voor kost en inwoon, vanaf de herfst ging het terug naar Lissabon; op zoek naar werk. 'Dat viel niet mee. Met mijn specialisatie Internationale Politiek kon ik daar in die crisisjaren niets beginnen, mijn talenkennis leidde me naar het toerisme. Ik werd gids en dat ging me zo vlot af dat ik het ondertussen zes jaar doe. Eerst maakte ik dagtrips met een busje vanuit Lissabon, niet erg verdiepend, maar na een paar jaar kreeg ik het aanbod om met bussen Duitse toeristen tochten van een week lang doorheen het hele land te maken.'

Dat klinkt duf, zo'n bus vol bejaarden, dat beseft ze, maar zij weet dat het dat niet is. 'Zoets is veel boeiender dan met citytrippers de wijde omgeving van Lissabon verkennen: je komt op veel meer plekken, dus je kunt een veel completer idee van het land geven. Dat is ook voor mij uitdagend, het vraagt om voortdurend studeren, zodat ik thema's verder kan uitdiepen. Want ik wil niet altijd hetzelfde brengen, en ik wil een juist beeld van Portugal schetsen. Het idee dat het gewoon een versie van Spanje is, wil ik de wereld uit. Het land mag dan vijf keer kleiner zijn dan Spanje, het heeft van Noord naar Zuid enorm veel verschillende landschappen. Je mag het niet verenigen tot Lissabon, Porto en de Algarve.'

En ze schiet in gidsmodus. 'Wist je dat dit het oudste land van Europa is? Dat zorgt ervoor dat Portugal een heel andere identiteit heeft dan Spanje, waar men veel meer in regionale termen denkt. Vergeet ook niet dat het op een bepaald moment zelfs het rijkste land ter wereld was hé? Mensen bekijken het te vaak als dat landje in het Zuiden, zonder er veel van te weten.'

EEN LAND IN CRISIS

Dat rijke verleden is ondertussen exact dat: een verleden. Joke kwam aan in 2013, in volle crisis. 'Het heeft even geduurd voor ik daar wat van meekreeg, maar hoe meer ik Portugese kranten ging lezen, hoe minder ik er omheen kon. Er zijn tijden geweest dat er elke week gestaakt werd bij het openbaar vervoer en de metro plat lag, dat er wekelijks file was op de hoge 25 April-Brug omdat iemand zich er van had gestort, er waren veel manifestaties, ... Hoe minder ik buitenlander werd en meer Portugees, hoe dichter het kwam.'

'West-Europeanen zeggen me wel eens 'oh, maar bij ons is het ook crisis.' Neen. Je kunt het totaal niet vergelijken met wat dat hier teweeg heeft gebracht. In Portugal gaat het echt om armoede: mensen die zeshonderd euro per maand verdienen, maar wel vijfhonderd euro voor een simpele kamer moeten betalen. Want de prijs van wonen is hier de laatste jaren geëxplodeerd.'

Je voelt hoe het onderwerp haar raakt en de verantwoordiging slechts onder de oppervlakte sluimert. Om het probleem juist te schetsen, neemt ze even een stap terug. 'Want de diepere wortels van dat woonprobleem liggen in de dictatuur, die in 1974 ophield. Omdat Salazar destijds inflatieproblemen probeerde te bezweren door huurprijzen te bevriezen, betaalden heel wat Portugezen tot enkele jaren

terug een lage huur. Onder druk van de Troika – Het IMF, de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank – is die huurmarkt enkele jaren geleden geliberaliseerd, met uitzondering voor bejaarde mensen of mensen met een beperking. Zo kan het dat mijn bejaarde buurvrouw slechts zeventig euro betaalt voor hetzelfde appartement waar ik en mijn huisgenoten 860 euro voor moeten neertellen. En dat kan ook niet anders, als je weet dat tien procent van de Portugese bevolking slechts tweehonderd euro pensioen per maand trekt.'

Het is een mooi idee dat de zwaksten helpt, zegt ze. 'Maar het gevolg van Salazars beleid was dat verhuurders geen budget voor renovaties hadden. Veel gebouwen in Lissabon waren dan ook verschrikkelijk onderkomen. Ook ik heb in een appartement gewoond waar het binnen regende. Een centrumrechtse regering heeft in 2012 op vraag van de Troika de immobiliënwereld geliberaliseerd. Sindsdien kon een huisbaas zijn huurders uitzetten onder het mom van een renovatie, maar natuurlijk mogen de oude bewoners nooit terugkeren: steevast worden die gebouwen dan boetiekhotels of luxeappartementen voor buitenlanders met kapitaal. Doordat die in ruil voor een investering van een half miljoen euro in vastgoed een "Golden Visa" kunnen krijgen – wat hen een felbegeerd Europees paspoort oplevert – gaan die gretig van de hand.'

PORTUGESE VERWENSINGEN

Gevolg: exploderende huurprijzen, een gebrek aan accommodatie voor de gewone Lissabonees. 'In Alfama, het oude en pittoreske deel van Lissabon, zijn er ondertussen meer AirBnB-woningen dan gewone. Een studio – géén appartement – vind je hier niet onder de duizend euro – en dus groeit het aantal mensen dat zich zelfs geen kamer kan veroorloven en blijven jongeren almaar langer bij hun ouders wonen.' Geen wonder dus dat Joke ook de verhouding met de toeristen zag verschuiven. 'Mensen zijn boos op hen en zien de toerist als de bron van alle kwaad. En ik begrijp dat. Plots zagen ze hun burens, waar ze jaren mee hebben samengeleefd, vervangen door almaar nieuwe passanten die lawaai maken, feestvieren, overgeven op de trappen, de

voordeur niet sluiten, ... Daarom probeer ik zelf ook zo weinig mogelijk in Lissabon zelf te werken, want ik merk aan mezelf hoe veel minder graag ik mijn stad dan zie, hoe ik hier minder graag ga wonen. Als ik een groep door Alfama moet leiden, hoor ik de Portugese verwensingen wel. Zelf ondervind ik niet echt vijandigheid, maar natuurlijk denkt iedereen met mijn uiterlijk dat ik een toerist ben. Ik blijf altijd die blonde uit het Noorden. En toch voel ik me elk jaar meer en meer Portugees worden.'

Geïntegreerd is ze ondertussen immers wel. 'Dat is eigenlijk van in het begin vlot gegaan', lacht ze. 'Ik had meteen geluk dat op de eerste kamer waar ik terecht kwam, ik heel goed kon opschieten met mijn twee Portugese huisgenotes. Ik werd opgenomen in hun vrienden-groep, wat alles best gemakkelijk maakte. Zes jaar later zijn het nog altijd mijn vrienden, maar heb ik er zelf ook nog gemaakt. Ik ben nu omringd door Portugezen, Italianen en Belgen, maar we spreken altijd Portugees. Het laatste wat ik wil is hier leven als een expat, met hun rooftopbars en wat nog niet. Elk maakt zijn keuze, hoor, maar dat is niet de mijne.'

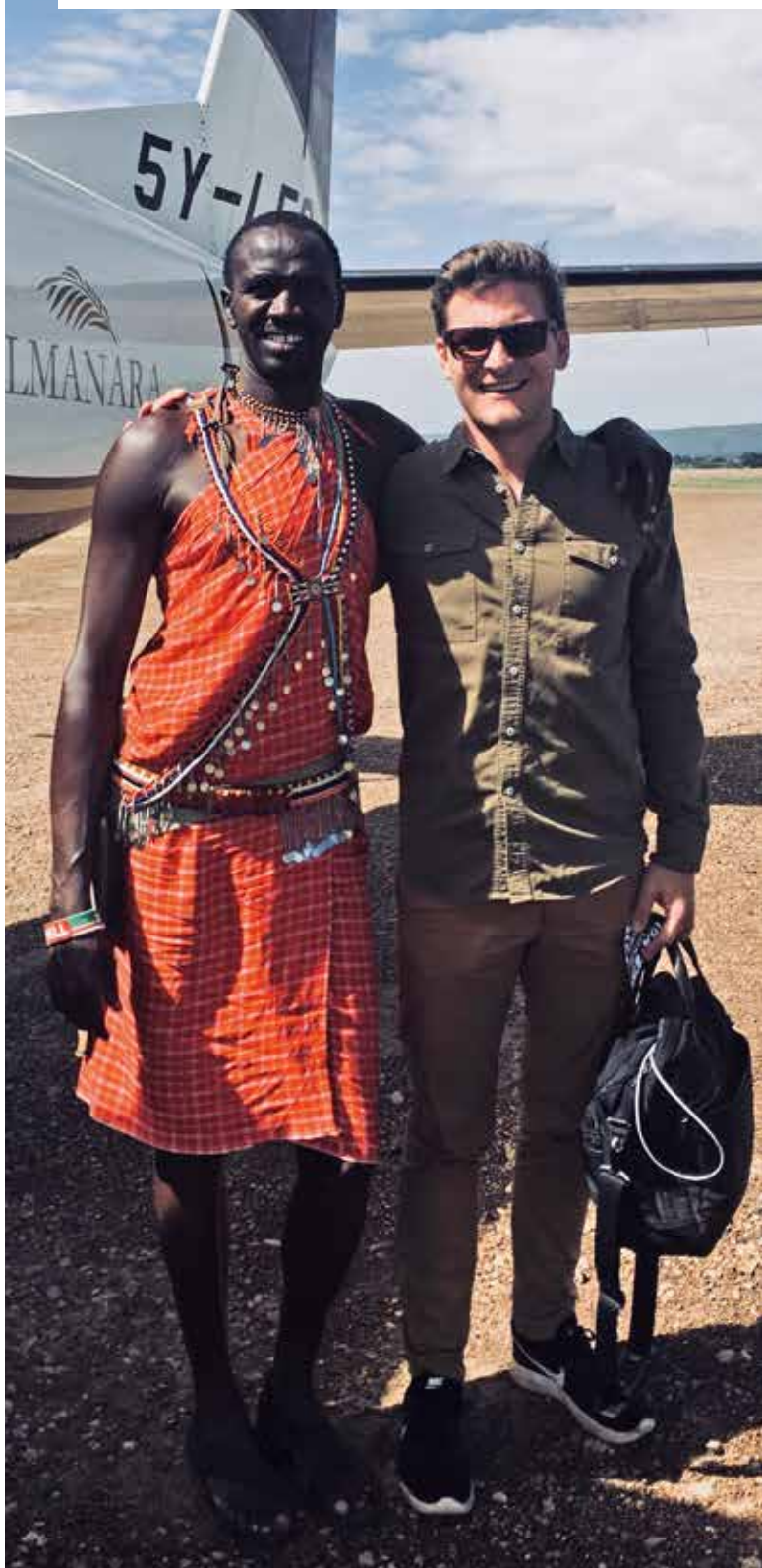
WILDE STRANDEN, WILDE PAARDEN

Of ze als gids tot slot nog even wat tips, weg van de gebaande paden kan geven? 'Heb je een minuutje?', vraagt ze. En ze barst los. 'Als je stranden wil, dan moet je naar de Costa Vicentina, een natuurpark van honderdtwintig kilometer wilde stranden aan de zuidwestkust van de Algarve. In het Noorden is er Gerês, aan de grens met Galicië; heel erg groen met wilde paarden, rivieren en watervallen. Dan is er natuurlijk de vallei van de Douro, het oudste afgebakende wijngedebied van de wereld. Wat ook vaak vergeten wordt is de Alentejo, tussen Lissabon en de Algarve, met landschappen vol glooiende velden, eenzame kurkeiken en wijngaarden. In het kort: het binnenland dat veel te vaak over het hoofd wordt gezien. Echt, Portugal heeft zo veel te bieden. Ik doe constant roadtrips om dingen te ontdekken en de lijst van dingen die ik nog moet zien wordt alleen maar langer!'

Conclusie: ze blijft nog wel even? Ze lacht. 'Ik blijf.'

IN VERBINDING MET *all walks of life*

Je gevoel volgen en niet bang zijn om risico's te nemen. Met deze houding heeft Vlaming Loïc Amadò (30) al veel bijzondere plekken ter wereld gezien. Ondanks dat San Francisco nu officieel zijn thuis is, brengt hij veel van zijn tijd in Kenia door. Een ongekende ondernemingslust en drang om zich met mensen van *all walks of life* te omgeven inspireren Loïc om waardevolle projecten neer te zetten.

TEKST ANNA SWAGERMAN

Tijdens zijn studie toegepaste economische wetenschappen in Antwerpen zat Loïc al niet stil; hij was actief pokerspeler, autochauffeur, tennistrainer en voorzitter van de studentenvereniging. Alsof dat nog niet genoeg was, organiseerde hij tussendoor boottrips op de Filipijnen en voltooide een deel van zijn studie in Stellenbosch en Hongkong. "Ik ben een verkennersmens en dat gaat niet altijd zonder slag of stoot. Maar als je iets mee wilt maken, moet je soms in het diepe springen. Afrika als continent heeft een ongelooflijke indruk op me achtergelaten." Samen met zijn vrouw lifte de Vlaming van Mozambique naar Swaziland, Namibië, Botswana en Zimbabwe. "Achteraf gezien best risicovol maar we straalden vertrouwen uit en dan krijg je dat ook terug."

VAN NEW YORK TOT NAIROBI

Loïc was meteen gegrepen door de openheid en het geweldige gevoel voor humor van de Afrikanen. Via via kwam hij bij Uber terecht en heeft van dichtbij de impact van het bedrijf ervaren op de lokale werkgelegenheid. "De levenslust en de tastbare verandering die je kunt maken, gaven een enorme energie. Ik ben me bewust dat Uber een bedrijf is dat door de snelle groei ook veel fouten heeft gemaakt, waardoor de positieve kant van het verhaal niet altijd is blijven hangen. Maar je moet je voorstellen dat iemand in een werkloze positie ineens de kans krijgt om via een lening een auto te kopen en opnieuw een carrière op kan bouwen. Eén van de verhalen die me het meest is bijgebleven, is dat van een voormalige sportliefhebber die door het verlies van een been in een uitzichtloze situatie was geraakt. De mogelijkheid om een auto met automaat te kopen en als chauffeur een salaris te verdienen, stelde hem in staat zijn droom te verwezenlijken: het opzetten van een voetballeague voor mensen met een beperking. Ook ben ik trots op het feit dat in Oeganda 30 procent van de chauffeurs vrouwen zijn. Dat is toch geweldig?!"

Loïc kan niet genoeg benadrukken hoe zeer de kennismaking met verschillende Afrikaanse culturen bepalend is geweest voor hoe hij in het leven staat. De puurheid, het belang dat men hecht aan familie en sociale connecties; het vormt hem. De Vlaming verbindt deze way of being graag met de snellere zakenwereld waarin hij zich ook graag beweegt. "Van JFK Airport naar Nairobi is veertien uur vliegen, een uur later sta je in Masai Mara Nationaal park; je springt letterlijk van de stedelijke jungle in de ongerepte natuur. Beide omgevingen hebben hun charme en leerpunten. Om mensen te inspireren de waardevolle aspecten van het Afrikaanse continent te leren kennen, besloot Loïc samen met zijn vrouw in Nairobi de lodge Emboo River op te zetten. Hierin is hij natuurlijk niet de eerste, maar dat het complex 100% vanuit een ecologisch perspectief gerund wordt is vrij uniek. "Samen met de Masai hebben we gekeken wat er nodig is om het geheel compleet duurzaam te laten functioneren. Om de dieren niet tot last te zijn, maken we gebruik van elektrische auto's. Verder draaien we op zonne-energie en recycleren en zuiveren we 90 procent van het water met behulp van inheemse planten."

HET ONBEKENDE BELEVEN

De manier van leven in Nairobi herinnert Loïc steeds opnieuw aan wat daadwerkelijk belangrijk is. Hij heeft bewondering voor de minimale impact van de lokale bevolking op het milieu en realiseert zich hoe weinig pure *life skills* hij eigenlijk bezit. Hoe overleef je bijvoorbeeld drie dagen in het oerwoud? Zijn eigen beweegredenen en handelwijzen worden continu op de proef gesteld. Zo is het gebruik van plastic zakken in Kenia al sinds geruime tijd verboden en is men overgegaan op duurzame ecoverpakkingen. "Als het daar kan, moet het op andere plekken toch ook lukken?" Tijdens één van Loïc's eerste verblijven

"JE OPENSTELLEN VOOR ANDERE CULTUREN STIMULEERT BESCHIEDENHEID."

in Kenia kwam hij in contact met een aantal locals die op het punt stonden om een school te sluiten omdat er geen voedsel meer was. Samen met zijn partner heeft hij toen een GoFundMe-pagina opgezet waarmee de basisvoorzieningen zeker konden worden gesteld. Ook verkopen ze met het initiatief "Moto Moto design" vanuit Kenia kleding aan Europa en de VS, waarmee per item een kind gesponsord wordt om naar school te kunnen gaan.

"Je openstellen voor andere culturen stimuleert bescheidenheid en is een constante herinnering aan hoe dankbaar we mogen zijn. In plaats van ons te focussen op kleine triviale ergernissen, kunnen we beter kijken naar hoe we andere mensen verder kunnen helpen." Materieële zaken of status zijn voor Loïc nooit van groot belang geweest. Het gaat hem om het beleven en ervaren. "In deze tijd waarin we muren opbouwen en het 'onbekende' willen uitsluiten, is het essentieel dat we ons best doen om met andere culturen in contact te komen. Het maakt dat we het leven door de ogen van anderen leren zien."

Loïc heeft altijd op zijn gevoel vertrouwd. "Ik ben van jongsaf aan enorm nieuwsgierig en ondernemend geweest. Niet praten maar doen. Het geeft zo nu en dan flink wat grijze haren en je moet leren omgaan met mensen in je omgeving die je ideeën betwijfelen. Maar ik heb geleerd om ondanks de ups en downs, toch stappen te blijven nemen. *Take the leap of faith* en accepteer dat je af en toe flink valt. Je bent in ieder geval een ervaring rijker."

OP ARCHITECTUURSTAGE? PAK ALVAST JOUW BAGAGE

Tijdens het studeren glijden de gedachten van menig laatstejaarsstudent al eens af naar een schitterende baan in het buitenland. Internationaal werken is voor velen een droom. Een geweldige stageplaats en een beloftevolle eerste werkervaring zijn een perfecte opstap naar een latere buitenlandse baan. Jongeren ervaring laten beleven, architect Steve Van Aelst maakt er een punt van in Vietnam.

TEKST KOEN VAN DER SCHAECHTE

Hij is misschien niet dé grote naam in eigen land, maar hij kan wel buigen op meer dan vijftien jaar internationale ontwerpervaring. En dit zowel in Europa, de Verenigde Arabische Emiraten, China én Vietnam, zijn thuisbasis. Steve Van Aelst is er de drijvende kracht achter diverse spraakmakende bouwprojecten in Vietnam. Wat meer is, zijn kantoor VA-NG (Van Aelst | Nguyen and Partners) is continu op zoek naar talentvolle stagiairs.

INCENTIVE

Steve Van Aelst en Tony Nguyen gaven hun naam aan VA-NG met twee kantoren, één in Ho Chi Minh City en een ander in Hanoi. "Onze expertise spreidt zich uit van Europa, het Midden-Oosten, Azië tot Australië. Die ervaring delen we met jonge architecten via een *International Internship Program*, waarmee studenten van over de hele wereld worden uitgenodigd. Tot heden werden reeds studenten

verwelkomd uit Spanje, Italië, België, Australië en Frankrijk. Ze worden ingezet in verschillende fasen van het ontwerpproces, van conceptontwerp tot voltooiing." Het enthousiasme van Steve valt niet in dovemansoren. De neiging om als jonge hoger opgeleide naar het buitenland te trekken neemt toe. Is er een mooiere start van een loopbaan denkbaar dan een stage in het buitenland? Wie voldoende lef heeft, vindt zeker een buitenlandse stage, in welke opleiding ook. Zelf behaalde Steve zijn Master in Architectuur aan het Henry van de Velde-instituut in Antwerpen. Daaraan koppelde hij een managementopleiding vooraleer hij naar het Midden Oosten, Vietnam en Shanghai trok. Eerst als werknemer, sinds vier jaar met zijn eigen bedrijf in Vietnam. Hij mag verschillende middelgrote tot grootschalige bekroonde spraakmakende projecten op zijn conto schrijven. Daarbij omarmt hij de complexiteit van de uitdagingen en biedt eenvoudige, elegante ontwerp oplossingen met een duidelijke en krachtige visie.

INTRODUCTIES

"Ons team telt twintig mensen en wordt dus aangevuld met stagiairs. Tony en ik waren vrienden vooraleer we zakenpartners waren. Toen hij in Vietnam een kantoor wilde openen, ging de bal aan het rollen. Door mijn ervaring ken ik zowel de uitdagingen als de opportuniteiten van het land. Wij denken glocal, zowel mondiaal als lokaal. Door je diverse denkkaders eigen te maken, verloopt ook de lokale samenwerking erg goed."

"Vietnamezen zijn erg aangenaam om mee te werken. Reputatie is belangrijk. Iemand die jou een introductie geeft, schenkt ook zijn ver-

Tony Nguyen en Steve Van Aelst

trouwen. De filosofie is anders. Waar begrip is, is ruimte voor samenwerking. Zowel persoonlijk als professioneel. In Azië is veel mogelijk als mensen jouw betrokkenheid voelen en wanneer je kwalitatieve producten of diensten levert. Verwacht geen projecten in jouw schoot geworpen te krijgen. Dankzij introducties krijg je wel de kans om te laten zien wat je kan. Dat is de lokale businessmentaliteit.”

ONTWERPGERICHT

“Vietnam is een land van opportuniteiten. Ik word graag uitgedaagd met opdrachten die niet vanzelfsprekend zijn. Er zijn behoorlijk wat grootschalige projecten die ik in België niet zou kunnen doen. Het type van aanbestedingen is verschillend, de snelheid is ook anders. Het is veel minder administratief. Toen ik mijn carrière begon, zei men dat 90% van mijn werk administratief zou zijn en slechts 10% ontwerpgericht. Administratie is hier veel minder, je kunt iets meer focussen op het ontwerp. Europa is echter meer georganiseerd, veel rationeler en stap voor stap gepland. Een project managen is dan weer veel moeilijker dan in België.”

“Ik denk niet dat iets beter is dan het andere, alles heeft zijn context en wat mezelf betreft: hier kan ik dingen doen die in België onmogelijk zijn. Vietnam is in ontwikkeling wat wil zeggen dat er kansen liggen, voor wie zich kan bewijzen. De Vietnamezen krijgen niet onterecht een vooruitgangsideaal toebedeeld. Met een vrij jonge bevolking willen ze er echt

iets van maken. Het besef dat ze een ontwikkelingsmarge hebben, zit er diep ingebakken. Vietnam krijgt ontwerpmatig veel meer aandacht dan voorheen met Vietnamese ontwerpbureaus die ook internationaal veel visibiliteit krijgen. Zelf kiezen we ook voor projecten die ontwerpmatig internationaal relevant zijn maar lokaal verankerd blijven.”

UITDAGEND

Met het *International Internship Program* worden studenten van over de hele wereld uitgenodigd. Jonge architecten kunnen zich bij VA-NG onderdompelen in deze boeiende wereld. Ze blijven ongeveer twee maanden en worden in de lokale maatschappij en het architectuurleven gegooid. “We geven hen kansen en verantwoordelijkheden. Onze stagiairs krijgen de mogelijkheid om een 3D-perspectief op hun vak en de wereld te ontwikkelen. Het is trouwens echt een win-win voor alle partijen. Stagiairs zorgen op kantoor ook voor een bepaalde frisse wind. 90% van onze mensen op kantoor zijn Vietnamees en ook zij werken graag met andere nationaliteiten. De voertaal is trouwens Engels.”

“Daarom kan een stage écht een opstapje zijn naar een uitdagende job. Om dingen te verwezenlijken die in België moeilijker zijn. Vooral ingenieursstudenten vinden hun gading in het buitenland met interessante en dynamische opdrachten. Projecten zijn in België vaak te klein, wat motiveert om op buitenlands avontuur te gaan. Goudzoekers hebben er weinig te zoeken, wel diegenen die keihard willen werken en iets willen maken van hun professioneel leven.”

VERANKERD

“Momenteel ben ik hier verankerd. Aanvankelijk plaatste ook ik vraagtekens. Vandaag rolt het goed, heb ik een bepaalde gemoedsrust ook. Het volgende project moet natuurlijk nog altijd binnenkomen. Dat bepaalt de toekomst, maar door die stabiliteit kunnen we ons wel focussen op de kwaliteit van het ontwerpen en het ontwikkelen van het kantoor. In dat opzicht zal ik niet onmiddellijk terugkeren naar België maar ben ik wel graag in contact met het gebeuren in België. Meer nog, we werken zelf ook met Belgische bureaus samen zoals met OMGEVING, waarmee we verschillende projecten doen in Vietnam. Ook met Boydens Engineering werken we samen”

“Het is aangenaam leven in Vietnam. Het klimaat is aangenaam en we hebben een goede mix tussen leven en werken. De balans zit goed. Jonge mensen kunnen hier blijvende indrukken opdoen. Wat opvalt vanaf de luchthaven, is het gigantische aantal rondtoerende brommers. Dat zijn indrukken en impressies die de meeste mensen toch bijblijven. Je hebt hier ook de rust om naar het strand te gaan, maar in de stad overheerst de dynamiek, om te ontwikkelen, de drang om vooruit te gaan.”

Info: va-ng.com

STAGE IN VIETNAM ALS JONGE ARCHITECT

Architectuurvaardigheden in de praktijk

Werkervaring opdoen in een buitenlands bedrijf is een geweldige kans. Voor wie zich graag onderdompelt in een nieuwe cultuur, is dat een opstap naar een internationale loopbaan. VA-NG is continu op zoek naar stagiairs. De taken zijn divers, van conceptontwikkeling over grafische visualisatie en materiaalonderzoek tot leveranciersresearch. Gevarieerde ervaringen zijn gegarandeerd: met de mensen en de cultuur, de magie en de drukte op straat. VA-NG voorziet ondersteuning bij het verkrijgen van de visa. Moeilijk is het trouwens niet. Het is slechts een kwestie van dagen.

De stad waar privacy niet bestaat

Op een uur rijden van Seoel rees de jongste jaren een nieuwe stad uit de zee: het Zuid-Koreaanse Songdo. Een slimme stad, maar ook een met een heel hoog bigbrothergehalte. 'Is dat een probleem? Koreanen zien dat niet zo', zegt de Belg John Baekelmans, die er de techinfrastructuur uitbouwde.

TEKST MICHAËL SEPHIHA

Thomas Buerman

John Baekelmans

Het nieuws over het gebruik van gps-tracking via de smartphone voor de geplande kilometerheffing in Vlaanderen veroorzaakte eerder dit jaar ophef. Sommigen vrezen dat dat de privacy van de burgers aantast. 9.000 kilometer verder in Zuid-Korea kennen ze die vrees niet. Op een uur rijden van de hoofdstad Seoel ligt Songdo. Naar eigen zeggen de meest geconnecteerde slimme stad ('smart city') ter wereld. Maar ook een stad waar de autoriteiten met 1.000 camera's alle bewegingen in de publieke ruimtes en nummerplaten registreren en waar de privacy gereduceerd is tot nul.

Songdo werd begin deze eeuw uit de zee opgepompt op initiatief van de Koreaanse regering. Het doel? Enerzijds op korte afstand van de internationale luchthaven van Incheon een zakendistrict creëren dat de concurrentie aankan met Hongkong, Sjanghai en Singapore. Anderzijds moest Songdo uitgroeien tot een duurzame en hoogtechnologische stad, waar iedereen hoogstens een kwartier moet stappen naar het openbaar vervoer. Het project moest in 2016 afgewerkt zijn, maar de economische crisis gooide roet in het eten. Er wordt nu gemikt op 2022.

EXPATS

Op weg naar de centrale controlekamer van de lokale autoriteiten oogt de stad - ondanks haar zowat 300.000 inwoners en honderden appartementsgebouwen - leeg. De meeste voet- en fietspaden liggen er ongebruikt bij. Het contrast met de bedrijvigheid en het stilstaand verkeer in Seoel, zo'n 60 kilometer verder, is groot. Als we de controlekamer betreden, is de schok groot. Een twaalftal ambtenaren houdt er alle verkeersstromen en bewegingen in het oog. Ze turen naar metershoge schermen op de muur en zoomen via hun eigen computer in op de camerabeelden waarop iets opmerkelijk of ongewoon lijkt. Vier teams van zeven personen lossen elkaar dag en nacht af. De beelden worden 30 dagen bijgehouden. Een politieman houdt alles mee in het oog.

Het netwerk moet de veiligheid op Songdo garanderen en de criminaliteit zo veel mogelijk reduceren. 'Dat is nodig om expats te overtuigen met hun families naar hier te komen', zegt Eliane Keiko Oshikawa, die de controlekamer onder haar hoede heeft. Om de efficiëntie van het monitoringsysteem te illustreren vertelt ze over een man die de politie via het publieke communicatiesysteem waarschuwde dat zijn vriend in beschonken toestand aan het stuur zou zitten. Het liet de politie toe in te grijpen. Een andere keer werden vuurstichters via datzelfde systeem gewaarschuwd en weggejaagd. Voor een Europeaan heeft de Control Room een hoog bigbrothergehalte. Maar de Koreanen laten het niet aan hun hart komen. 'Veel inwoners zijn zich niet bewust van het grote aantal camera's', stelt Keiko Oshikawa. 'Wij vergaren enkel gegevens in de publieke ruimte. Bovendien delen wij die niet met privéspelers.' Behalve de publieke ruimte worden ook delen van de appartementencomplexen gemonitord, maar door privéspelers. 'Mijn kinderen krijgen een signaal wanneer ik de parking van ons gebouw inrijd. Dankzij nummerplaat herkenning staat de lift klaar als ik uitstap en weet hij automatisch naar welke verdieping hij moet', zegt Keiko Oshikawa. In sommige torens zijn appartementen uitgerust met videoconferentiesystemen die de bewoners toelaten bijlessen te krijgen, hun boodschappen te doen of in contact te komen met de dokters in een gezondheidscentrum. Gebruiksvriendelijk, maar de sociale contacten zien erdoor af, getuigen al veel inwoners van Songdo.

40 MILJARD

Het project, dat meer dan 40 miljard dollar (35 miljard euro) kostte, werd uitgetekend door de Amerikaanse projectontwikkelaar Gale in samenwerking met de Zuid-Koreaanse staalreus Posco en het Amerikaanse Cisco. De techgigant vaardigde de Belg John Baekelmans (nu werkzaam bij het onderzoekscentrum Imec) af naar Songdo. Hij bouwde er als chief technology officer de technologische infrastructuur uit en verbleef er drie jaar. Baekelmans erkent dat privacy er onbestaande is. 'Maar is dat een probleem? Voor westerlingen misschien. Maar de Zuid-Koreanen zitten anders in elkaar. Ze omarmen technologie veel meer dan wij, beleven die anders. Ze hebben veel minder problemen om hun privacy deels op te geven als het hun leven eenvoudiger en sneller maakt. Wij kunnen daar minder mee overweg.'

Dat de Zuid-Koreanen technologie en privacy anders benaderen heeft misschien te maken met de inhaalbeweging die hun land de jongste decennia inzette. 'Zeventig jaar geleden was 90 procent van de Zuid-Koreaanse bevolking actief in de landbouw. Maar het land heeft de modernisering omarmd en verandert zo snel dat een land als België op technologisch vlak middeleeuws lijkt. Zuid-Korea heeft sinds de Koreaanse

“ZUID-KOREANEN BELEVEN TECHNOLOGIE ANDERS DAN WIJ.”

oorlog in de jaren 50 eigenlijk dezelfde evolutie doorgemaakt als Europa in 500 jaar’, vertelt Frederik Sioen. De Gentse popartiest, die hier behoorlijk succesvol is, verblijft elk jaar vier maanden in Seoel en bouwt er zijn carrière uit.

Ook duurzaamheid staat centraal in Songdo. Al doen de brede lanen

GENT SPEELT BIOTECHENNIS UIT

De UGent was de eerste Europese universiteit die in 2014 neerstreek op de Global University Campus van de slimme Zuid-Koreaanse stad Songdo. De campus telt intussen 444 studenten, onder wie 185 nieuw ingeschrevenen, 13 professoren en 30 assistenten. De Gentse unief focust er op de onderzoeksgebieden biotechnologie, bio-informatica, groene chemie, biomedisch onderzoek en milieutechnologie. Dat sluit aan bij de wens van de Zuid-Koreaanse overheid om Songdo uit te bouwen tot een belangrijke hub voor bio-industrie en biotech in Azië. Ook lokale privéspelers spelen daarop in, waaronder de Zuid-Koreaanse elektronicareus Samsung. Een dochterbedrijf van het conglomeraat heeft in Songdo een fabriek neergepoot die grondstoffen maakt voor de bereiding van geneesmiddelen. Om de onderzoeksactiviteiten op het schiereiland verder te ontwikkelen gaat de UGent in Songdo onderzoekslaboratoria en een onderzoeksserre neerpoten. Hoeveel die investering zal bedragen, is niet bekend.

met vier rijvakken in beide richtingen anders vermoeden. Een deel van de rijvakken wordt straks gereserveerd voor openbaar vervoer, beloven de Koreanen, die ook een snelle treinverbinding met Seoel aankondigen. Daarnaast hebben de meeste gebouwen een LEED-certificaat - lees: ze zijn duurzaam - en is Songdo in verhouding groener dan veel andere steden. Het heeft een eigen ‘Central Park’ van 41 hectare. U kent het park misschien van enkele scènes in de videoclip van de Koreaanse wereldhit ‘Gangnam Style’.

‘Het opmerkelijkste is de afvalophaling. Er rijden geen vuilniswagens rond. Het afval wordt weggezogen door een buizensysteem en komt terecht in een fabriek, waar het op zo’n hoge temperatuur wordt verbrand dat er geen uitstoot is, vertelt Baekelmans. De energie die daarvoor vrijkomt, wordt grotendeels hergebruikt.

Songdo is dus een ideale stad? Ja en nee. Veel inwoners getuigen over een gebrek aan sociaal contact. ‘Het is geen spookstad, maar ook geen bruisend centrum. Als westerling mis je iets’, vertelt Thomas Buerman, die voor de UGent enkele jaren in Songdo verbleef en er een campus uit de grond hielp stampen (zie inzet). ‘Maar dat is ook niet de filosofie hier. De stad wil wel zo efficiënt mogelijk georganiseerd zijn.’ Baekelmans vindt Songdo gezelliger dan in de beginjaren. ‘Maar je kan het niet vergelijken met Brussel of Antwerpen. Onder meer de mix tussen business en wonen had beter gekund.’ Ondanks het heel dure vastgoed - reken op een paar miljoen dollar voor een appartement - komen steeds meer mensen er wonen. Ze worden daar ook fiscaal voor aangemoedigd. Intussen telt Songdo al meer dan 300.000 inwoners. Meer dan Gent dus.

Dit artikel verscheen eerder in De Tijd (tijd.be)

NAAR EEN DIGITALE INTERNE MARKT

TEKST KRISTIEN LESAGE (JURIST SPAANS RECHT, BEËDIGD VERTALER-TOLK, POSTGRADUAAT EUROPESE STUDIES)

Wanneer ik dit schrijf, zijn we nog in het ongewisse over een mogelijke No Deal-Brexit. En ik geniet na van enkele boeiende uurtjes in het bezoekerscentrum Parlamentarium van het Europees Parlement in Brussel. Het Europese verhaal wordt er verteld van bij het prille begin tot vandaag, van de verschrikkingen van twee wereldoorlogen tot de systematische samenwerking tussen de Lidstaten van de Unie. Nu ik de roamingkosten kan vergeten (al voor de derde vakantie op rij), vind ik op mijn Spaans mobieltje veel vlotter de weg naar mijn Brusselse bestemming.

ROAMING EN REDELIJK GEBRUIK

Hebt u er ook al de vruchten van geplukt? De afschaffing van roamingkosten (onder bepaalde voorwaarden) is bedoeld voor wie af en toe op reis gaat naar EU-buitenland. De Europese wetgeving hanteert hierbij het principe van "redelijk gebruik". Wie bijvoorbeeld vast aan een Spaanse Costa gaat wonen en daar een Belgische gsm-lijn gebruikt, kan volgens de EU-regels wel roamingkosten aangerekend krijgen door de Belgische provider. Een vriend van mij nam een schip van Valencia naar Sardinië, een dure grap: hij wist niet dat op een schip (of vliegtuig) roamingkosten aangerekend kunnen

worden wanneer de verbinding via een satellietstelsel tot stand komt en niet meer via een gsm-mast aan land. Deze roamingregels passen in een bredere strategie van de Europese Unie.

DIGITALE INTERNE MARKT

De Digitale Agenda voor Europa werd uitgebracht in 2010. De agenda bevat een tienjarenplan om de digitale eengemaakte markt vorm te geven. Samengevat gaat het vooral over het wegnemen van hindernissen of "digitale grenzen" bij grensoverschrijdend internetgebruik, -verkoop en -diensten. Om die interne markt tot stand te brengen, heeft de Europese Commissie een hele reeks wetsvoorstellen ingediend bij het Europees Parlement. Concreet gaat het onder meer om bevordering van e-handel, bepalingen omtrent auteursrechten, de veelbesproken privacy- en persoonsgegevensbescherming, cyberveiligheid, harmonisering van digitale rechten en btw-regels. De principes van vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal van de Europese Unie worden nu toegepast op de digitale markt.

EUROPESE DIGITALE REGELGEVING

Digitale EU-wetgeving bestaat al op velerlei vlakken. Enkele voorbeelden:

de vermelde roamingregeling, de alombekende Algemene Verordening Gegevensbescherming, Verordening inzake (ongerechtvaardigde) Geoblocking, de controversiële Richtlijn Auteursrechten in de Digitale Eengemaakte Markt, Verordening grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten, het MOSS-systeem of mini-éénloketsysteem ter vereenvoudiging van btw-aangifte voor leveranciers van digitale diensten, Verordening over open-internettoegang (belangrijk in het debat over internetneutraliteit), de Richtlijn Netwerk- en Informatiesystemen in de EU, met maatregelen voor cyberveiligheid. Gaandeweg zullen we wellicht het belang van deze recente wetgeving nog beter beseffen en de EU-regels aan onze kritische blik onderwerpen.

Bronnen:

https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/mobile-roaming-costs/index_nl.htm
<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/nl/sheet/43/de-alomtegenwoordige-digitale-interne-markt>
<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/nl/sheet/64/digitale-agenda-voor-europa>

www.lesagespanje.com

Aan bovenstaande tekst kunnen geen rechten ontleend worden. De aanwijzingen hebben uitsluitend een algemene voorbeeldfunctie en kunnen niet rechtstreeks toegepast worden. Concrete situaties moeten worden voorgelegd aan een specialist. Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die uit mogelijke verkeerde interpretatie van deze tekst, uit onjuistheden of onvolledigheid zou kunnen voortvloeien.

“VOOR DE LIEFDE NAAR LETLAND”

Het is een klassieke vraag op Vlaamse quizavonden: “Noem de drie Baltische staten”. Bonuspunten voor wie ook de hoofdsteden kent. Het juiste antwoord? Estland, Letland en Litouwen. Ze behoorden vroeger tot de Sovjet-Unie, maar zijn nu volwaardige democratieën en lid van de Europese Unie. In de Letse hoofdstad Riga (bonuspunt!) woont al meer dan een decennium de Vlaming Manten Devriendt. Mensen immigreren om de meest uiteenlopende redenen, maar het was de liefde die Manten naar Letland bracht.

TEKST LODE ROELS

“In 2005 was ik op Erasmusuitwisseling in Griekenland en daar ontmoette ik een meisje uit Letland, mijn toekomstige vrouw dus. In het begin van onze relatie hebben we nog even in Brussel en Nederland gewoond, maar na een tijdje besloten we om samen naar Letland te trekken. Dat was in 2006.”

Voor zijn vrouw was naar huis terugkeren een natuurlijke evolutie, zegt Manten, dat zit ingebakken bij de Letten, maar hijzelf verhuisde naar een totaal onbekend land: “Ik was nog nooit in Letland geweest en mijn kennis beperkte zich tot wat ik op de schoolbanken had geleerd. Dat maakte het tegelijkertijd spannend en uitdagend. Tijdens mijn eerste twee jaar in Letland maakte dat land een periode van forse groei door. Maar in 2008 kelderde de economie en werden de lonen gehalveerd, maar de Letten klaagden niet. Ze hebben niet de gewoonte om te staken en zijn gehard door de geschiedenis. Tussen 1991 en 2008 hebben ze maar liefst vier munten meegemaakt.”

De eerste jaren werkte Manten in loondienst, maar na een tijdje richtte hij samen met zijn vrouw een eigen architectenbureau op. Zijn integratie verliep erg vlot: “De familie van mijn vrouw heeft me heel goed opgevangen. Snel de taal leren heeft me ook veel geholpen. Letten zijn notoire moppentappers en die grappen worden altijd in de lokale taal verteld, dus dat gaat allemaal aan je voorbij als je de taal niet spreekt. Hetzelfde geldt in Vlaanderen. Je mist toch heel wat van het familieleven zonder kennis van de taal. Lets is wel geen makkelijke taal. Er is geen band met bestaande talen en het is rechtstreeks verbonden met de Indo-Europese oertaal.”

Letland kende een bewogen geschiedenis. Pas in 1991 kon het zich los scheuren van de USSR en in 1995 werd Letland lid van de Europese Unie. Tot 2000 kende het een erg woelig periode met veel economische problemen. Die Russische invloed merk je nog altijd, zegt Manten: “50 jaar bezetting doet veel met een land. Je ziet het nog altijd in de armoede waar je dagelijks mee wordt geconfronteerd. De angst voor een nieuwe bezetting zit er nog altijd in. De mensen hier hebben het meegemaakt, de rest van de wereld niet. Ik moet eerlijk zeggen dat mijn visie over Oost en West wel veranderd is. Communisme is echt wel een schrik. Het bulkte hier van de schrijnende verhalen van families

die uiteen gerukt werden. Mensen kregen geen kansen en moest alles afgeven. De ouders van mijn vrouw mochten niet zeggen wat ze wilden, ze kregen een woning toegewezen, ze konden zelf niet kiezen. In de winkel was er evenmin keuze, ook al hadden ze het geld om spullen te kopen. Naar het buitenland gaan was helemaal uit den boze. Dat je ieder moment van de straat kon geplukt worden en vermoord worden, dat zijn dingen die we ons niet kunnen inbeelden.”

“De Letten lijken wel wat op de Vlamingen”, gaat Manten verder. “Ze zijn trots met recht en rede, maar ook bescheiden. Er bestaat in Letland wat ik ‘gezond nationalisme’ zou noemen. Een grote groep mensen wil dat Letland weer groots wordt, zoals het was voor de bezetting. Maar dat ligt moeilijk, want het wordt niet door iedereen begrepen. Nationalisme is vaak een gevaarlijk ding, maar anderzijds kan je best trots zijn op je taal en je cultuur. Die tweespalt zie je ook in Letland, je hebt mensen die te trots zijn en anderen uitsluiten maar anderzijds was dat nationalisme ook een manier om zich af te zetten tegen de Russische bezetter.”

Ondertussen mag Manten zich al 13 jaar inwoner van Letland noemen. Met zijn vrouw en drie kinderen woont hij pal in het centrum van de hoofdstad Riga, een zeer uitgestrekte en groene stad van om en bij een miljoen inwoners. “Twee derde van de mensen woont nog altijd in grote woonblokken uit de Sovjettijd. Ongeveer de helft van de bevolking in de stad is Russisch, of tenminste toch met Russische roots. Als een Let en een Rus elkaar ontmoeten, dan spreekt de Rus Russisch en de Let Lets. Voor mij is dat best vervelend omdat ik enkel Lets spreek.”

De band met België is er nog altijd, ook bij zijn kinderen, benadrukt Manten: “Ik werk bijvoorbeeld samen met de universiteit van Gent en ga geregeld terug. Met mijn kinderen spreek ik steevast Nederlands, dus in principe zouden ze tweetalig moeten zijn. De oudste twee spreken het in elk geval heel vlot en als we naar België gaan, wordt er ook alleen maar Nederlands gesproken. 🇳🇱

🎧 *Het volledige verhaal van Manten is te beluisteren in de VIW-podcast, een gloednieuwe podcast waarin elke maand een ‘Vlaming In De Wereld’ zijn of haar verhaal doet. Je vindt de podcast op Spotify.*

WAAR OOK TER WERELD, IK BLIJF ONDERNEMER IN HART EN NIEREN

“Zowel mijn vrouw als ik hebben heel wat ervaring met emigreren. Ik werkte eerder al in India en Canada, Leen vertrok na haar middelbaar op AFS-uitwisseling naar Guatemala. Na haar universitaire opleiding in België volgde een stage en werk in Frankrijk gevolgd door Ierland en Schotland. Maar we werden pas later in België een koppel. Daarna zijn we samen naar Zwitserland vertrokken, nu zitten we in Canada.

TEKST ANNE CRUYT

We werken allebei in de farmaceutische sector, het is doodnormaal om internationaal te werken in die wereld. Al op vrij jonge leeftijd werd ik lid van het internationale directiecomité in mijn toenmalig bedrijf en vloog ik de wereld rond. Mijn moeder had in die periode een wereldkaart met tijdzones op haar prikbord en prikte een speldje waar ik die dag zat, kwestie van te kunnen volgen. Ik was 34 jaar oud en werd plots verantwoordelijk voor zo'n 450 medewerkers in een afdeling die 500 miljoen dollar omzet draaide. Het was een heel heftige periode en ik kon niet zo goed met de stress om op die leeftijd. Ik wilde overal bij zijn en elke beslissing controleren, ik zat meer in een vliegtuigstoel dan in mijn zetel thuis. Nu ben ik tien jaar ouder en zou ik het volledig anders aanpakken.

Dat leven heb ik zo'n 2,5 jaar volgehouden, tot de periode waarin ik een nabij familielid verloor en niet op de begrafenis kon zijn door internationale verplichtingen. Ik begon me af te vragen of het dat wel waard was en besliste om een poosje terug naar België te komen. In die periode werden Leen en ik een koppel, we kenden elkaar van vroeger maar toevallig kruisten de wegen opnieuw op een Antwerpse kade.”

EXPAT HUSBAND

“Eigenlijk was het de bedoeling om in 2013 al naar Canada te verhuizen. Leen had een mooie werkaanbieding gekregen, ik nam ontslag uit mijn functie en we begonnen ons volop voor te bereiden. Toen waren we nog niet getrouwd en hielden we onze zaken gescheiden. We hadden geen gemeenschappelijke bankrekening, de telefoonrekening stond op één naam, idem voor de elektriciteit, dus er waren weinig referentiepunten voor de immigratieprocedure die zeer traditioneel geregeld is. Dat zorgde voor een serieus probleem, want we kregen dus niet uitgelegd aan de Canadese immigratiedienst dat we een duurzame relatie hadden en ik dreigde geen visum en werkvergunning te krijgen. We bleven in België, maar ik had natuurlijk al mijn job opgezegd. Het bleek een mooie aanleiding om samen met mijn zakenpartner Veerle Soetewey ons eigen bedrijf op te starten. VILS ontwerpt en bouwt productie installaties voor de farmaceutische industrie. Wat in een lab op kleine schaal gebeurt, vergroten wij uit tot het niveau van de fabriek die gebouwd moet worden.

Ik heb Veerle vanaf het begin gewaarschuwd dat ik nog maximaal twee tot drie jaar in België zou blijven. In 2016 kreeg Leen een aanbieding in Zwitserland en zijn we vertrokken. We hebben twee jaar in kanton Schaffhausen gewoond, bovenop een berg met een prachtig zicht op de vallei. Ik was toen trouwens lid van de VIZ'kes (Vlamingen in Zürich, geaffilieerd met VIW) en was daar bekend als “Mr. Tax”, hoewel ik ingenieur ben. Uit interesse en voor mezelf had ik de basics van het Zwitsers belastingssysteem doorploegd en mensen vonden me snel als ze belastingsvragen hadden. Ik probeer in mijn regio in Canada iets gelijkaardigs als de VIZ'kes op te starten, maar we zitten

met veel grotere afstanden (Ontario is ongeveer even groot als West-Europa) en andere praktische uitdagingen zoals sneeuwstormen in de winter.

Ik ben eigenlijk de *expat husband* en dat zijn mensen niet gewoon, meestal verhuist de vrouw mee voor het werk van haar man. Het zorgde voor grappige situaties maar maakte ook wel duidelijk dat veel bedrijven nog heel traditioneel ingesteld zijn op dat vlak. In plaats van een vrouw die als huismoeder voor de kinderen zorgt, kregen ze plots een ondernemende man op hun bord. Ik kreeg telefoon in Zwitserland van het agentschap dat de familie van de expat ondersteunt, ze zouden voor mij een job zoeken. Toen ik hen vertelde dat ik al mijn eigen bedrijven had die ik vanop afstand zou leiden, moesten we een creatieve invulling vinden voor dit luik en dat is met wat onderhandelen gelukt. Ik ben tenslotte ondernemer voor iets, onderhandelen is mijn sterkte (lacht).”

GLBAAL ONDERNEMEN

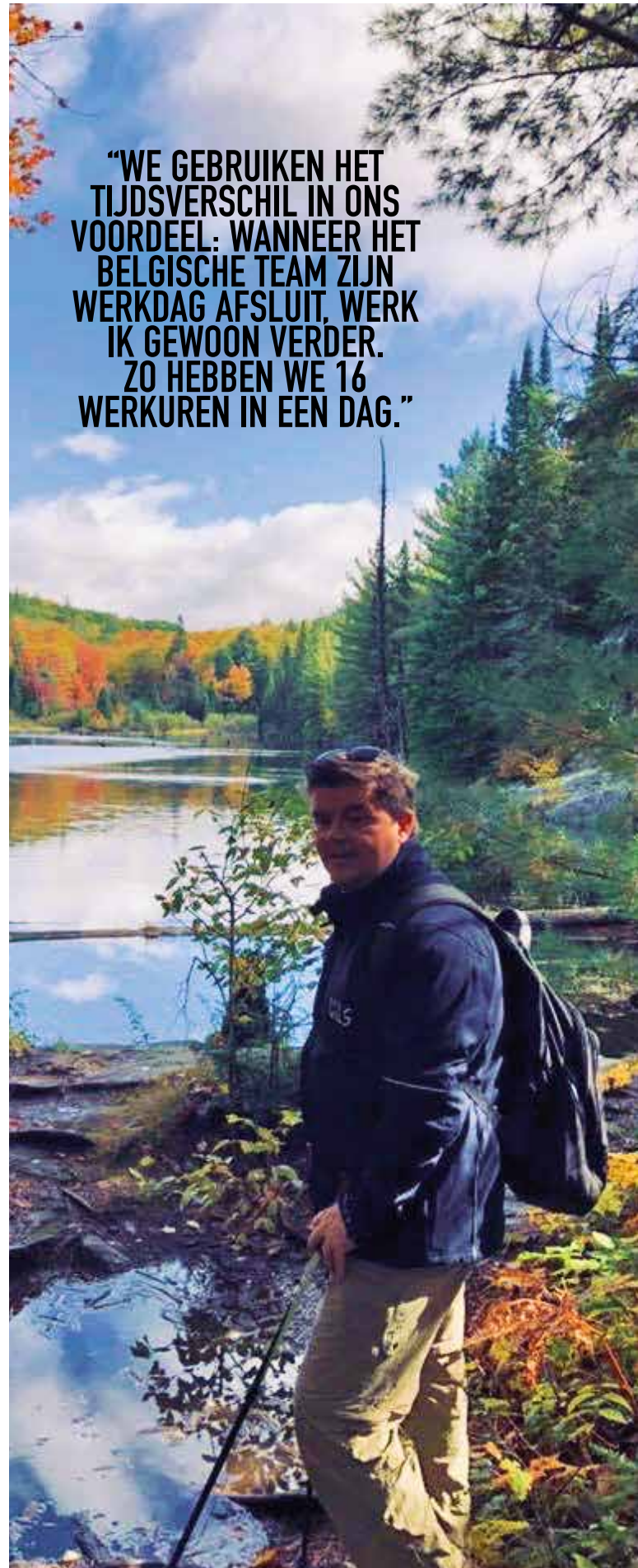
“Uiteindelijk kreeg Leen opnieuw een aanbieding voor Canada en deze keer is het wel gelukt, want we waren intussen getrouwd. Opnieuw kreeg ik de vraag van mijn omgeving wat er zou gebeuren met mijn carrière, het was immers in een andere tijdzone dus een Belgisch bedrijf leiden zou toch helemaal niet lukken van daaruit? Mijn standaardantwoord was: “ik ga me vooral amuseren door zalm te vissen, beren te schieten en elanden te kijken.”. Ik had echt geen zin om de vraag keer op keer te beantwoorden. Tot ik uiteindelijk van een ex-collega een mailtje kreeg: “je hebt geen geduld om te vissen, beren schieten is verboden in Ontario en elanden leven niet in jouw buurt, dus wat ga je nu eigenlijk écht doen?”. Het enige antwoord op die vraag is voor mij: ondernemen. Ik ben al sinds 2003 ondernemer en dat gaat niet veranderen, waar ook ter wereld ik mag zitten.

Ik hoef ook helemaal niet in België te zijn voor onze projecten. Om maar een voorbeeld te geven: destijds was ons team nauw betrokken bij de ontwikkeling van het ebolavaccin. Het project werd met een rotvaart gerealiseerd omwille van de epidemie die in Afrika woedde. Het voltallige team bestond toen uit Amerikaanse laboratoria, Belgische ingenieurs, Nederlandse projectmanagers en de bouw van de fabriek was in Duitsland. Hetzelfde geldt voor onze huidige projecten, die zijn zo internationaal georiënteerd dat het echt niets uitmaakt waar je fysiek aanwezig bent en er bestaan geweldige tools om dat op te vangen (zie kaderstuk). Maar eerlijk is eerlijk: ik vlieg nog altijd veel hoor. Als ik op Brussels Airport incheck om naar Toronto te vliegen, herkent de man van Securitas me.

Ik ben graag misbaar. Dat is een van de principes die ik meekreeg uit het boek *The 4-Hour Work Week*; het heeft geen zin om 24/7 je werknemers te controleren en je bedrijf te micromanagen. Het moet kunnen draaien zonder dat je over iedereens schouder meekijkt, anders ben je zelf een trechter die alles opstopt. Het interesseert me niet welke werknemer wanneer waar werkt, zolang het werk maar gebeurt. Eén van mijn werknemers liet me weten dat hij het beste presteert tussen tien uur 's avonds en drie uur 's nachts, waarom zou ik dan nee zeggen? Zolang het werkt voor de klanten en het team, mag het. In Mechelen hebben we zowel een *coworkspace* als een *silent office*. Ook thuiswerk of direct op het kantoor van de klant werken kan.”

DE GROTE VERGELIJKING

“Hoewel je het beter niet doet, is vergelijken menselijk. In Zwitserland woonden we in een klein dorpje. Hoewel we allebei zeer goed Duits spreken, lukte het maar moeilijk om een connectie te maken met de Zwitsers, ze zijn eerder koud en gesloten. Eén van mijn buurvrouwen

verstopte zich zelfs in haar appartement om me toch maar niet te kruisen in de gang als ik op de lift stond te wachten. Belgische vrienden van ons wonen er al meer dan 10 jaar, hebben intussen ook de Zwitserse nationaliteit en toch worden ze nog altijd “die Belgier” genoemd.

Het contrast met Canada kan niet groter zijn. Onze verhuiswagen was nog niet uitgeladen, of de burens kwamen al langs met een flesje wijn om kennis te maken. Omdat het land zo groot is, wonen de meeste mensen heel ver van hun familie. Dan worden burens natuurlijk belangrijk, ze nemen voor een stuk de rol van die familie over. Als je niet thuis bent, zetten de burens met plezier jouw vuilbakken buiten. Als je verwarming kapotgaat in het midden van de winter, kan je in de wijk wel bij iemand anders terecht om te wachten op de hersteldienst.

Iets anders wat ik graag vergelijk, is het openbaar vervoer. Zowel in België, Zwitserland als Canada wo(o)n(d)en we dicht bij een middelgrote stad, die op een uurtje van de hoofdstad ligt. Met het openbaar vervoer naar de luchthaven duurt in België 2,5 uur, in Zwitserland 55 minuten en in Canada moet je het zelfs niet proberen. Ik stond eens te wachten in Zürich op een trein, toen er een aankondiging kwam dat de trein 3 minuten vertraging had en iedereen op het perron kwaad was. Het werd nog erger, want de trein haalde zijn vertraging in en kwam toch nog op tijd aan; iedereen nog kwader want “de informatie en treinen zijn zo onbetrouwbaar hier”.

EMIGRATIE ZIT IN ONS DNA

“Heel het expatverhaal blijft toch een verhaal waar je zelf heel veel moeite in moet steken, hoeveel hulp je ook krijgt. Dat is ook wat ik iedereen altijd meegeef: *it's no walk in the park*. Je kan wel hulp krijgen met het invullen van documenten, maar de rest moet je toch wel allemaal zelf doen. Ik onderschat niet hoe moeilijk het is voor mensen die alles zelf doen, wij moesten ons bijvoorbeeld geen zorgen maken over werkvergunningen want Leen's bedrijf is zo'n grote werkgever dat ze alle expats graag zien komen en de vergunningen heel snel worden afgeleverd.

Heimwee heb ik nooit gehad, niet hier en ook niet in Zwitserland. Wat ik er wel met pijn in het hart moet bijnemen is het missen van belangrijke gebeurtenissen in de familie. Ik heb wel dagelijks contact met familie en vrienden. Op werkdagen is er rond de middag een uur geblokkeerd in mijn werkagenda, ze weten dat ze me dan kunnen bellen of skypen. Verder weet familie hoe ze ons 24/7 kan bereiken, zelfs als de werktelefoons soms uit gaan. Als ik terugkijk op onze levens en carrières tot nu toe, durf ik zeggen dat emigratie in ons DNA zit.”

TOOLS VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Je kan het zo gek niet bedenken, of er bestaat wel een tool voor. Ief geeft enkele tips.

SKYPE is gratis. Wat een verschil met twintig jaar geleden, toen het 100 Belgische frank per minuut kostte om je familie te bellen.

skype.com | gratis

MICROSOFT TEAMS gebruiken we voor al onze teamvergaderingen.

microsoft.com | vanaf € 10,50 per werknemer per maand

APPLE PENCIL om dingen op afstand ondertekenen zonder het document te printen en op te sturen.

Enkel voor aanbestedingen bij de Belgische overheid werkt dit niet.

apple.com | € 99

INTELLINET is een voice-over-IP-systeem dat ervoor zorgt dat je naar mijn Belgisch nummer kan bellen en automatisch en zonder hoge kosten doorgeschakeld wordt naar mijn Canadees nummer. Werkt in beide richtingen.

intellinet.be | € 25 per maand

YOU DON'T NEED A CRM laat me vanop afstand ons klantenbestand volgen. Prospecten, klanten, offertes en contracten in één systeem.

youdontneedacrm.com | € 12 per werknemer per maand

TRIPIT is een centraal systeem om alle reisinformatie in te bewaren. Een reiskantoor in België boekt mijn vluchten, hotels etc. en stuurt alles door naar deze app. Zo heb ik steeds al mijn reservaties en boardingpassen bij de hand.

tripit.com | gratis

FRESHBOOKS laat me toe om het reilen en zeilen van mijn bedrijf in de gaten te houden. Werknemers registreren hun uren op een smartphoneapp, facturen worden van hieruit verstuurd en ik heb in één oogopslag een idee van de financiële toestand van mijn KMO.

freshbooks.com | vanaf \$ 13,50 per maand

Mijn allergrootste tool is trouwens **HET TIJDSVERSCHIL**. We gebruiken het in ons voordeel: wanneer het Belgische team zijn werkdag afsluit, werk ik gewoon verder. Zij komen 's morgens aan op kantoor en de dossiers zijn intussen al nagekeken zodat ze weer voort kunnen. Zo hebben we 16 werkuren in een dag, zonder iemand overwerkt.

Klaar voor uw nieuw avontuur in het buitenland?

ING maakt uw leven als expat eenvoudiger door u te helpen bij het regelen van uw financiële zaken hier en in het buitenland. Ga naar [ing.be/expats](https://www.ing.be/expats)

Afstandsonderwijs krijgt eigen gezicht dankzij Skype

Vlaamse kinderen die met hun ouders naar het buitenland gaan, kunnen via Edufax hun moedertaal bijhouden. De online taken en opdrachten Nederlands maken ze in hun vrije tijd. Sommige kinderen kunnen prima uit de voeten met de digitale lessen met instructie, motiverende filmpjes en feedback van hun docent. Maar voor kinderen die graag persoonlijker contact hebben, meer gemotiveerd zijn als ze samen met hun docent aan taken kunnen werken of wat meer uitleg of juist extra uitdaging nodig hebben, heeft Edufax pakketten met skypebegeleiding. Vanaf het schooljaar 2019-2020 zijn deze vernieuwd en veel uitgebreider.

“De eerste tijd dat we met Edufax werkten, volgde Chris het reguliere programma”, vertelt Nancy Galjaard. Chris (11) woonde met zijn ouders de afgelopen jaren in Hongarije en is inmiddels naar Duitsland verhuisd. “Nu heeft hij al een aantal jaren skypebegeleiding van zijn docent en dat is een hele goede stap geweest. Als Chris alleen werkt, leest hij de opdrachten vaak niet goed en werkt hij te snel. Samen met de juf gaat dit veel beter.” Het is voor haar zoon heel

belangrijk dat er een echt gezicht achter het programma zit en zijn docent Chantal merkt dit ook tijdens de gesprekken: “Hij maakt vaak van de gelegenheid gebruik om even gezellig te kletsen, maar stelt ook vragen over dingen die hij moeilijk vindt.”

De meeste jonge kinderen vinden het nog prima dat één van de ouders ze helpt bij het Nederlandse huiswerk. Bij veel leerlingen komt er op een bepaald moment een omslagpunt. “Je kind aan het werk krijgen is één ding, maar uitleg geven of helpen wordt lastiger als de kinderen groter worden”, vertelt Saskia Leitner. Haar zonen Daniël (11) en Remy (9) volgen allebei al een tijdje de lessen via Edufax, eerst vanuit de Verenigde Staten en nu vanuit Spanje. “Soms zeggen ze letterlijk dat ik er niks van snap en raken boos en gefrustreerd. Dan is het heel goed dat er een derde persoon, op professioneel vlak in plaats van emotioneel, bij betrokken is.”

MEERWAARDE VOOR OUDERS

“Als ouder vind ik het heel prettig om af en toe gesprekken met de docent te voeren en ik vind het heel fijn dat er goed nage-

dacht wordt wat voor manier van lesgeven het beste bij mijn kind past”, geeft Derk van den Heuvel aan. Hij woont met zijn gezin al jaren in Hongkong en zijn zoon Mick (11) volgt de lessen met Skype. “Als Mick niet zou skypen met zijn docent, zou het veel abstracter, afstandelijker en minder persoonlijk zijn. Hij heeft nu het gevoel dat hij op een soort van Nederlandse school zit. Mick ziet zijn docent echt als juf. Ik zou verwachten dat hij regelmatig zou zuchten over het skypen, zeker als dit na een lange schooldag is, maar dit valt erg mee. Dat komt doordat het duidelijk is wat er van hem verwacht wordt, de afspraken niet te lang zijn en de docent van tevoren aangeeft wat hij klaar moet hebben staan en wat ze samen gaan doen.”

Tot nu toe zag Mick zijn docent ongeveer tien keer per jaar. Vanaf komend schooljaar bestaat de mogelijkheid om meer contactmomenten te hebben. “Ik ben er blij mee dat vanaf het komend schooljaar de frequentie waarop Mick contact heeft met de docent omhoog gaat. Ik denk dat het voor Mick ideaal is om zijn juf om de week te spreken en samen aan de opdrachten te kunnen werken.” De vader van Mick geeft aan dat de behoefte van ieder kind anders kan zijn, maar dat dit past bij zijn zoon. “Mick voelt zich heel verantwoordelijk om zijn zaakjes op orde te hebben voordat hij een afspraak heeft. Het werkt dus ook als een stok achter de deur.”

Lees meer over de vernieuwde mogelijkheden vanaf schooljaar 2019-2020 op www.edufaxonline.nl/afstandsonderwijs

NEDERLANDS IN DE WERELD VERDIENT MEER PROMOTIE

TEKST LUC DEVOLDERE, HOOFDREDACTEUR VAN DE VLAAMS-NEDERLANDSE CULTURELE INSTELLING ONS ERFDEEL VZW

De economische en culturele meerwaarde van de studie Nederlands in het buitenland is groot, en een ambitieuze taal- en cultuurpolitiek heeft in een paar Europese landen een groot effect. Maar in vergelijking met Duitsland, Rusland, Hongarije, Polen, Portugal en Zweden investeren de Lage Landen daar zeer weinig in, waardoor kansen onbenut blijven. Dringt die boodschap door tot de overheden?

Opvallend: Hongarije heeft zijn budget voor de verspreiding van het Hongaars in het buitenland, dat bijna volledig wordt besteed aan een docentennetwerk, sinds 2010 verdubbeld. In Nederland en Vlaanderen is de rek eruit: sinds 2010 wordt de kaasschaaf gehanteerd. Blijkbaar geloven onze overheden niet in het nut en de zinvolheid van een promotie van onze taal wereldwijd. Ze reageren zonder veel ambitie – “beleidsarm”, zoals dat heet – en beperken zich tot volgen en ondersteunen van wat in dat buitenland al gebeurt. Proactief, laat staan volutaristisch beleid is er niet.

Toch blijkt uit een veldonderzoek bij studenten Nederlands in Polen en Italië, uitgevoerd door de Taalunie, duidelijk dat de economische en diplomatieke meerwaarde van dat onderwijs wel degelijk aanwezig is.

De Taalunie ging verder en onderzocht ook het taalbeleid (lees meer: viw.be/sites/default/files/talenbeleid_in_europa.pdf) in landen als Duitsland, Rusland, Hongarije, Polen, Portugal en Zweden. De resultaten zijn veelzeggend. Alle landen scoren veel beter als het gaat om het actieve promoten en uitdragen van de eigen taal in het buitenland. Duitsland doet de meeste inspanningen. Eén miljoen driehonderdduizend studenten volgen wereldwijd Duits. Zevenhonderddertigduizend mensen studeren Russisch.

Goed, dat zijn grote landen en dus grote talen. Maar de veertigduizend studenten die Zweeds volgen in de wereld steken toch af tegen de bijna veertienduizend die Nederlands studeren. Dat laatste is best veel, zou je denken. Uit deze rapporten leer je dat een gerichte en ambitieuze taal- en cultuurpolitiek tot veel meer kan leiden.

Het is goed dat de Taalunie deze onderzoeken heeft gedaan. Deze instelling is en blijft uniek. Het is goed dat ze bestaat,

want vandaag zou ze, zo valt te vrezen, niet meer opgericht worden. Toch maken deze onderzoeken duidelijk dat zelfs die Taalunie een gekortwiekte machine is.

Andere landen hebben blijkbaar beter begrepen dat inzetten op de verspreiding van de eigen taal – en dus cultuur – in de wereld niet alleen politiek en economisch rendabel is, maar ook diplomatiek en cultureel succesvol is. Het behoort eigenlijk tot efficiënt en intelligent buitenlandbeleid.

Zullen de Nederlandse regering en Buitenlandse Zaken, en de nieuwe Vlaamse regering, die ook volwaardig buitenlandbeleid heeft, deze boodschap horen?

Deze bijdrage verscheen eerder op de-lage-landen.com, een website van de Vlaams-Nederlandse culturele instelling Ons Erfdeel vzw.

www.de-lage-landen.com
www.taalunieversum.org

**“14.000 STUDENTEN NEDERLANDS
IN HET BUITENLAND? DAT LIJKT VEEL,
MAAR HET KAN ZEKER BETER.”**

Vlaamse meesters IN VENETIË

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

#1

#2

#3

#4

De privévertrekken van het Venetiaanse Dogepaleis zijn dit najaar omgetoverd in Vlaamse ‘constkamers’. Schilderijen van Rubens, Van Dyck en minder bekende tijdgenoten demonstreren in Venetië de rijkdom van de Vlaamse barok. Ben Van Beneden, directeur van het Rubenshuis, maakte de selectie. VIW genoot mee tijdens de opening. Meer dan 100 kostbare Vlaamse schilderijen uit de barok zijn een half jaar lang te bewonderen op het San Marcoplein in Venetië. Tegelijk keren enkele belangrijke Italiaanse renaissance meesterwerken uit Vlaamse collecties terug naar Venetië. ‘From Titian to Rubens. Masterpieces from Antwerp and other Flemish collections’ is de titel van de prestigieuze tentoonstelling die begin september de deuren opende in het hart van Venetië. Met schilderijen van Peter Paul Rubens, Jacob Jordaens, Anthony van Dyck en andere Vlaamse tijdgenoten, maar ook van Italiaanse meesters.

Ben Van Beneden, directeur van het Rubenshuis in Antwerpen, was trots, net zoals een delegatie van de stad Antwerpen, onder leiding van schepen Nabila Aid Daoud. Een blij gezicht was er ook bij Peter De Wilde, administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen. Hij hoopt dat deze expositie de juiste bezoekers trekt, die ook Vlaanderen en de Vlaamse kunststeden willen bezoeken, die willen ontdekken waar de Vlaamse meesters werkten: “Vlaanderen heeft nood aan kwalitatief toerisme, waarbij toerisme een middel is om meerwaarde te creëren. We leggen de lat bewust hoog en onze Vlaamse meesters zijn een troef. Ze zitten in het DNA van onze bestemming.”

De band van Venetië met de ‘Fiamminghi’ wordt in de verf gezet. Veel van de grote Vlaamse kunstenaars trokken naar Italië op studiereis. In eerste instantie naar Rome, want Venetië was off the beaten track.

Toch waren er twee grote uitzonderingen: Rubens en Van Dyck. De techniek en het kleurgebruik van de Venetiaanse school hadden grote invloed op hen, net als het psychologisch doorzicht van Titiaan. De werken die getoond worden komen niet enkel uit het Antwerpse Rubenshuis, maar ook uit andere musea in Brugge, Gent en Antwerpen en uit privécollecties. De bezoeker in Venetië krijgt met andere woorden ook werken te zien die nog nooit aan het publiek zijn getoond.

De expo loopt tot 1 maart 2020 en kwam tot stand met steun van de Vlaamse overheid, Toerisme Vlaanderen, de stad Antwerpen en de Fondazione Musei Civici di Venezia.

Info: flemishmasters.com, palazzoducale.visitmuve.it

LEGENDE

#01 Blik op de expo in het Dogepaleis.

#02 Peter De Wilde, administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, spreekt het publiek toe na het concert van het Cappella Marciana in de San Marcobasiliek. Vlaamse en Italiaanse tijdgenoten van Rubens luisterden de opening op.

#03 De aankondiging levensgroot op het San Marcoplein.

#04 Geert De Proost, Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse regering, centraal op de foto, met rechts naast hem de Antwerpse schepen Nabila Aid Daoud.

Repatriation Strategies and Career Management

International assignments represent a huge investment for a company. It is imperative that upon completion of an international assignment, the employee's skills and knowledge are retained and integrated back into the organization. While most companies begin planning for an employee's repatriation between three and six months prior to the scheduled repatriation date, the repatriation process should be initiated prior to the actual assignment and closely monitored throughout the duration.

HOME COUNTRY CONTACT

A critical part of any repatriation program is the identification of a home country based individual that serves as the liaison between the assignee and the home organization throughout the assignment. More often than not, this individual is part of the assignee's organization and may hold a leadership position. This individual would likely be assigned by the company and have very formal objectives related to their role in the assignment. The liaison would connect with the host country manager on an annual basis to discuss the assignee's performance.

COMMUNICATION TOOLS

The most obvious way to ensure the link between the assignee and the home organization is maintained is through consistent communication. One solution is to establish a schedule and record of all communications. The communication record allows the assignee and the home country contact to track conversations during the assignment when discussing assignment objectives, the assignment experience and plans for reintegration into the home organization upon repatriation. The communication schedule provides suggested times/intervals during the assignment when communication should take place and suggested topics/issues to be discussed.

REPATRIATION TRAINING PROGRAMS

Repatriation training programs are designed to:

- Help assignees and their families confront difficulties in readjustment, both personally and professionally.
- Make the transition to living and working in their home country more effective and satisfying.
- Provide families the opportunity to step back and put their experience into perspective.

The employer reaps additional benefits as assignees reintegrate into the home country business environment more effectively and there is greater likelihood that they will remain content and productive in their new assignments.

Through needs assessments, these programs are carefully designed to address the unique situations of returning families. Facilitated by professional trainers, these programs provide participants with structured opportunities through a variety of methods for reflection, assessment, open discussion of concerns and development of practical plans.

Because a repatriation program is most effective with assignees and their families who have been home long enough to experience some of the challenges of repatriation, training should take place 3-6 weeks after arrival in the home country. This allows the family to complete the initial logistics of settling in and begin to face the issues of adaptation and reintegration prior to the training program.

In addition to adult programs, youth and teen programs may be provided for families. While children are typically flexible in adapting to new circumstances, they often face a lack of acceptance when they are not up to date on the latest trends, fashion and pop culture references. Youth and teen programs are conducted separately in appropriate age groups and the content is designed specifically for the children involved.

FUTURE SUCCESS

The best way to ensure successful assignments is to plan for them from beginning to end – including when the assignment is over. Repatriation can be the perfect time to reflect and re-engage with top talent in your organization. A thoughtful approach to repatriation ensures that mobility is viewed as a true career opportunity and relays the value the organization places upon the experience gained through international assignments.

Info: www.altairglobal.com

Een geschenk na mijn terugkeer: ik voel me nog steeds een beetje expat bij de MIVB

TEKST ANNE CRUYT

Stéphane Huart studeerde in 2012 af als ingenieur-architect maar voelde zich altijd het meest aangetrokken tot de architecturale kant van zijn vakgebied. Twee jaar architectuurstage zag hij echter niet meteen zitten en hij begon in de bouwkunde te werken. “Mijn eerste job was bij een landmeterbureau in Brussel dat verantwoordelijk was voor de restauratie van de façade van het Hôtel Aubecq, door Victor Horta ontworpen. We hebben toen de gevel met een 3D-scanner onderzocht en konden zo een identieke reconstructie printen. Na dat project heb ik een tijdje gependeld tussen Aarlen en het Groot-Hertogdom-Luxemburg, maar omdat ik geen grote fan ben van autorijden, vond ik het niet zo fijn en besloot ik om samen met een paar vrienden een bedrijfje op te richten.”

Wat ze destijds voor Hôtel Aubecq hadden gedaan met de 3D-scanner was redelijk revolutionair en ze waren één van de eersten in België die dat deden. Stéphane trok het idee door en zette met zijn bedrijf de plannen van architecten om in 3D-modellen, waar zowel de architect als de klant op konden tekenen om beter te communiceren. “Hoewel we erg geloofden in de onderneming en er hard aan gewerkt hebben, voelden we op termijn aan dat het niet zou slagen op de manier die we voor ogen hadden. Ik ben toen gaan uitkijken naar andere carrière-mogelijkheden.”

MILJOENENPROJECT IN BAHREIN

Hij kwam terecht bij een bedrijf dat hem meteen een carrière in het buitenland voorstelde. “In België zijn de mogelijkheden soms beperkt, maar als je Engels spreekt, ligt de weg naar het buitenland wijd open. Ik zei volmondig ja op het aanbod, en zocht pas achteraf op waar Bahrein nu eigenlijk precies lag. Enkele maanden later zat ik op het vliegtuig naar het Midden-Oosten, waar ik twee jaar zou blijven.” Zijn bedrijf werkte mee aan de bouw van het nieuwe Four Seasons Hotel op een artificieel eiland, een project van 300 miljoen euro. Stéphane kwam er terecht in het studiebureau ter plaatse om een team van vijf personen te leiden. “Het leuke aan de job was dat ik hier wél architectuur en bouwkunde kon combineren. Het was een heel praktische job, ons bureau was op de werf en we moesten de plannen van de architecten vertalen naar een gedetailleerd technisch plan en een plan van uitvoering voor de ambachtslui. Dan krijg je natuurlijk dagen waarop de architecten kwamen preciseren welk exact soort blauw ze voor ogen hadden, waarna de werkmannen kwamen klagen dat de plannen 3 millimeter fout waren getekend. We kregen van links en rechts input en dat maakte het zo boeiend en dynamisch. Je moet beide talen kunnen spreken; zowel de taal van het beton als die van de schilderkunst.”

De materialen in Bahrein zijn nogal “bling-bling” vergeleken met wat we hier gewoon zijn. Gelakte houten panelen met een digitale print, brons tot in de kleinste hoekjes van het gebouw en badkamerspiegels van € 200.000 per stuk, met de hand gemaakt van bladzilver. “Allemaal hele mooie en kostbare materialen met hun eigen uitdagingen, heel specifiek voor de smaak en stijl van de regio en waarmee ik in België nooit in aanraking zou komen. Dat alles maakte het zo interessant voor mij: het was mijn eerste grote project met een gigantische infrastructuur en speciale materialen. Ik heb me vooral moeten richten op het betonwerk en de technieken zoals ventilatie en elektriciteit. Dat lijkt standaard, maar opnieuw zat de uitdaging erin de wensen van de klant op een realistische manier om te zetten. De klant vraagt bijvoorbeeld om de zonnewering met één knop naar beneden te laten gaan terwijl tegelijkertijd de trap oplicht, wij zochten dan de oplossing om de kabel te trekken zodat zijn idee werkte.”

INTEGREREN IN HET MIDDEN-OOSTEN

Uiteraard zijn de budgetten en salarissen in het Midden-Oosten niet te vergelijken met West-Europa, daartegenover staat wel een werkritme van 6 dagen op 7, met werkdagen die beginnen om zeven uur 's morgens en eindigen tegen negen uur 's avonds. Het gaat er in Bahrein wel iets liberaler aan toe dan in andere golfstaten. “Ze staan open voor alles wat buitenlands is en zijn nogal kosmopolitisch ingesteld. Ook het oude stadscentrum is de moeite waard, het is niet enkel historisch maar ook architecturaal interessant. Ik heb me er erg thuis gevoeld, niet enkel in de expatgemeenschap. Omdat ik nogal fan ben van bordspellen, heb ik op voorhand opgezocht of er ook clubs bestonden in Bahrein. In die clubs is er geen onderscheid tussen expat of local, ik maakte Bahreïnse vrienden door een gedeelde hobby. Al snel werd het meer dan enkel bordspellen en organiseerden we ook etentjes. Op den duur vond ik zelfs lokale ambachtsmannen voor de werf omdat we aan gedeelde tafels zaten te brunchen.”

Toen het project ten einde liep, besliste hij om terug naar Brussel te verhuizen. Hij kende er bijna niemand meer, behalve enkele expats die ook in Bahrein hadden gewerkt en naar Brussel verhuisd zijn. “Een Belgische vriend die ik in Bahrein leerde kennen was zelfs vorige maand getuige op mijn huwelijk en vrienden die ik er leerde kennen kwamen speciaal voor de gelegenheid vanuit de VS en Ierland naar België.”

**"JE MOET BEIDE TALEN KUNNEN
SPREKEN; ZOWEL DE TAAL VAN HET
BETON ALS DIE VAN DE SCHILDERKUNST."**

JOB MET INTERNATIONALE ALLURE

MIVB was de enige werkgever die een aanbod kon doen dat aansloot bij wat Stéphane in Bahrein gedaan had, namelijk een groot project dat een mix tussen architectuur en bouwkunde vormt. Hij werkt mee aan één van hun grootste projecten, een volledig nieuwe stelplaats voor de elektrische vloot. "Bij mijn sollicitatie beloofden ze me dat ik leuke projecten zou mogen doen en het was niet overdreven. Ook hier combineer ik bureau-studie en de werf, dat is eerder zeldzaam in België. In Europa is er minder aandacht voor polyvalentie, waar dat in het Midden-Oosten echt een noodzaak is gezien de kleine ploegen. Naast de professionele uitdagingen van deze job, vind ik het ook fantastisch dat ik meewerk aan een socialere samenleving. MIVB is enorm aan het uitbreiden en dat komt de stad ten goede. Ook de werkomgeving is fijn, veel collega's zijn gepassioneerd door mobiliteit en gaan bijvoorbeeld in het weekend als vrijwilliger werken in het Trammuseum. Het schept een speciale werksfeer, die ik nog niet vaak gezien heb bij andere bedrijven. Hier voel ik me echt thuis en kan ik volledig mezelf zijn, zowel qua type project als het team waarin ik werk." Het mag gezegd: Brussel is een internationaal kruispunt, waar je je ook als Belg nog steeds expat kan voelen. "Veel avonden hier delen we met een internationale vriendengroep en ik vind dat een zegen. Mijn vriendin heeft een expatervaring in Denemarken en Londen achter de rug en we hadden allebei wat moeite om ons terug aan te passen aan het plattelandleven in België. Eerlijk is eerlijk: het comfort van het exotische expatleven is niet te vergelijken met de levensstandaard in België. Ook de gedeelde sfeer en het samen vieren van alle mogelijke feestdagen, dat mis ik hier. Je bouwt in het buitenland snel heel hechte banden met je collega's omdat je zo intensief samenwerkt en iedereen er alleen aankomt."

RE-INTEGRATIE IN BRUSSEL

Ondertussen hebben ze in Brussel opnieuw een vriendenkring opgebouwd. "Ik hoor van expats dat ze het moeilijk vinden om contact te leggen met Belgen. Ze staan altijd wel open voor een praatje, maar een vriendschap opbouwen is veel moeilijker en duurt lang. Terwijl het in andere culturen vanzelfsprekend is om uitgenodigd te worden bij iemand thuis voor een etentje, is dat hier toch eerder een teken van échte vriendschap."

"Na mijn ervaring kan ik dingen wel meer in context plaatsen. Als mensen klagen over de kwaliteit van het onderwijs of de kosten van een mutualiteit, vergelijk ik het snel met hoe het er in andere landen aan toegaat. Ik was ziek in Bahrein en in het ziekenhuis raadden ze me een hele reeks testen aan. Aan de balie kreeg ik te horen dat het zo'n 600 euro zou kosten. Dat had ik uiteraard niet cash bij en ze gaven me de optie om te kiezen welke testen ik dan wel wilde doen. Dat is ondenkbaar in België. Gezondheidszorg is natuurlijk niet gratis, maar is zoveel betaalbaarder dan bijvoorbeeld in de Verenigde Staten. Ook de ogen van onze ouders werden geopend door onze ervaringen; ze zijn ons komen bezoeken op plaatsen waar ze zelf anders nooit naartoe zouden reizen. Hetzelfde met Brussel: ze zien pas nu hoe aangenaam het hier wonen is omdat ze ons bezoeken."

"Ik zou iedereen aanraden om in het buitenland te wonen en werken, maar in mijn ogen is de beste periode daarvoor net na je studies. Het heeft al heel wat meer voeten in de aarde om met een partner en kinderen te verhuizen en ook de sociale zekerheid wordt belangrijker naarmate je ouder wordt en in een andere fase van je leven terechtkomt. Een buitenlandervaring verandert je visie op het leven en ik vind het fantastisch dat ook mijn vriendin gelijkaardige ervaringen heeft meegemaakt en dat we dat kunnen delen met elkaar."^{vw}

Meer info: jobs.mivb.be

Een tweede (t)huis in het buitenland, tweemaal erfbelasting?

Duizenden Belgen hebben een tweede verblijf in het buitenland. Echter, zij zijn als eigenaar niet altijd op de hoogte van de erfrechtelijke en fiscale gevolgen die dit onroerend goed bij hun overlijden met zich meebrengt. Met deze bijdrage lichten we een tipje van de sluier op.

TEKST KIM VERHAEGHE EN SVEN HUBRECHT,
PRIVATE CLIENT SERVICES BIJ EY TAX CONSULTANTS

“INDIEN UW LAATSTE FEITELIJKE WOONPLAATS IN BELGIË GELEGEN IS, ZAL UW VOLLEDIGE NALATENSCHAP VOLGENS BELGISCH ERFRECHT WORDEN AFGEWIKKELD.”

TOEPASSELIJK ERFRECHT: WIE ERFT DE BUITENLANDSE WONING?

U laat als Belgisch rijksinwoner bij uw overlijden een woning na in Frankrijk. Vererft deze woning dan volgens het Belgisch erfrecht of het Franse erfrecht? Voor grensoverschrijdende nalatenschappen duidt het internationaal privaatrecht (IPR) aan welk erfrecht moet worden toegepast. Voor de landen van de Europese Unie (behalve voor Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk) werd het IPR inzake het toepasselijke erfrecht geharmoniseerd door de Europese Erfrechtverordening.

Volgens de Erfrechtverordening is het toepasselijk erfrecht in beginsel het recht van de gewone verblijfplaats van de erflater op datum van zijn overlijden. Met deze gewone verblijfplaats wordt de laatste feitelijke woonplaats van de erflater bedoeld. Zijn domicilie is daarbij niet doorslaggevend. Indien uw laatste gewone verblijfplaats in België is gelegen, zal uw volledige nalatenschap dus worden afgewikkeld volgens het Belgische erfrecht. Ook uw vakantiewoning in Frankrijk (of in Spanje, Nederland, Italië...) zal dan vererven overeenkomstig het Belgisch erfrecht.

De Erfrechtverordening biedt ook de mogelijkheid om via een testament zelf het toepasselijke erfrecht te kiezen. Die keuze is echter beperkt tot het erfrecht van het land waarvan men de nationaliteit heeft op het ogenblik van de rechtskeuze of op datum van overlijden. Zo kan een Belg die in Frankrijk woont, ervoor kiezen om het Franse erfrecht terzijde te schuiven en zijn nalatenschap laten vererven overeenkomstig het Belgisch erfrecht.

“BELGIË HEEFT SLECHTS TWEË BILATERALE VERDRAGEN AFGESLOTEN INZAKE ERFBELASTING: ÉÉN MET FRANKRIJK EN ÉÉN MET ZWEDEN.”

FISCAAL RECHT: DUBBELE ERFBELASTING?

Elk land bepaalt zelf welke aanknopingspunten het hanteert om erfbelasting te heffen (de woonplaats van de erflater, de ligging van het vermogen, de nationaliteit van de erflater ...). Bij een grensoverschrijdende nalatenschap moet dan ook rekening worden gehouden met de fiscale wetgeving van alle betrokken landen. Voor België moet men ook nog nagaan of de Vlaamse, Waalse of Brusselse erfbelasting van toepassing zal zijn. De fiscale heffingscriteria en de maatregelen ter vermindering van dubbele belasting die we hier bespreken zijn voor de drie gewesten echter hetzelfde.

Doordat elk land zijn eigen criteria hanteert om erfbelasting te heffen bestaat het risico op dubbele (of zelfs meervoudige) belasting. Zo zal er in principe sprake zijn van dubbele belasting indien een Belgisch rijksinwoner overlijdt die eigenaar is van een onroerend goed in Spanje. In België wordt erfbelasting geheven over alle goederen van een rijksinwoner, onafhankelijk van waar deze zich bevinden. Zoals de meeste landen heft Spanje erfbelasting op de vererving van onroerend goed dat op haar grondgebied ligt, ook al woont de overledene in een ander land. Aldus zullen de erfgenamen in dit geval ook in Spanje erfbelasting verschuldigd zijn. Spanje is opgedeeld in 17 autonome regio's die bevoegd zijn om afwijkende tarieven te voorzien voor de erfbelasting. Bepaalde regio's voerden gunstregelingen in waardoor er nu zeer grote regionale verschillen zijn. Men moet dus ook nagaan wat de regels zijn voor de Spaanse regio waar het onroerend goed is gelegen.

Ter vermindering van internationale dubbele belasting kunnen bilaterale verdragen worden afgesloten. Inzake erfbelasting heeft België echter slechts twee dergelijke verdragen afgesloten, één met Frankrijk en één met Zweden.

Voor de andere landen is er geen dubbelbelastingverdrag met België. Men moet dan terugvallen op interne regels in het Belgisch recht of in het buitenlands recht ter vermindering van dubbele belasting. Naar Belgisch recht mag men de buitenlandse erfbelasting, die betaald werd voor het buitenlands onroerend goed, in mindering brengen van de erfbelasting die in België verschuldigd is voor dat onroerend goed. Men mag echter niet meer in mindering brengen dan wat men in België verschuldigd is. Een teruggave van de betaalde belasting is niet mogelijk. Uiteindelijk betaalt men zo steeds het hoogste bedrag dat verschuldigd is in één van de betrokken landen. Een preventieve successieplanning is dan ook vaak aangewezen.

Deze vermindering kan overigens niet worden toegepast voor roerende goederen in het buitenland, zoals bijvoorbeeld in Spanje aangehouden banktegoeden. Ingeval van dubbele belasting voor roerende goederen zal de noodzaak om te plannen dus in principe nog groter zijn.

SUCCESSIEPLANNING

Bij de aankoop van een onroerend goed denkt men best na of het niet aangewezen is om een successieplanning uit te werken voor dit onroerend goed. Bij de aankoop van een tweede verblijf in België wordt vaak gebruik gemaakt van een zogenaamde gesplitste aankoop privé. De ouders kopen dan het vruchtgebruik en de kinderen de blote eigendom van het vastgoed. Bij het overlijden van de ouders-vruchtgebruikers is geen erfbelasting verschuldigd, mits bepaalde voorwaarden worden nageleefd. Deze techniek kan ook worden overwogen voor de aankoop van een vastgoed in bepaalde andere landen, zoals bijvoorbeeld in Frankrijk. Belangrijk is dan wel dat men ook de fiscale spelregels moet naleven die voor het welslagen van deze techniek gelden in het buitenland.

In de praktijk denkt men er bij de aankoop van een onroerend (in het buitenland) meestal niet aan om een concrete planning uit te werken. Ook na de verwerving is nog een planning mogelijk om te vermijden dat het onroerend goed bij overlijden zal worden onderworpen aan erfbelasting. De planning zal dan vaak wel duurder en complexer zijn. Eén van de mogelijke denkpistes is de schenking van het onroerend goed aan de kinderen. Indien u een tweede verblijf heeft in een land met weinig of geen schenkingsrechten, dan kan deze techniek worden overwogen. Veelal wordt dan geschonken met voorbehoud van het levenslang vruchtgebruik, zodat de schenkers het recht hebben om de woning verder te bewonen of de huurgelden te innen. Bij het overlijden van de vruchtgebruikers zal het vruchtgebruik eindigen en in de regel is dan geen erfbelasting verschuldigd. Om daarover zekerheid te hebben geldt weerom dat men het fiscaal recht van alle betrokken landen moet raadplegen.

CONCLUSIE

Indien u fiscaal inwoner bent van België zal uw volledige nalatenschap, ook uw tweede verblijf in het buitenland, in principe vererven overeenkomst het Belgisch erfrecht.

Er is geen harmonisatie inzake erfbelasting, elk land past zijn eigen regels toe. De erfgenamen zullen voor het onroerend goed in het buitenland in de regel het hoogste bedrag aan erfbelasting betalen dat verschuldigd is in één van beide landen. Een successieregeling is voor een internationale nalatenschap dan ook vaak nog meer noodzakelijk dan voor een zuiver Belgische aangelegenheid.

Meer info: ey.com

GREEN CARD LOTTERY: WIN EEN AMERICAN DREAM

De Verenigde Staten is historisch gezien een land van immigranten. Amerikaanse waarden omarmen diversiteit, tolerantie en samenleven in een *melting pot* van verschillende religies, achtergronden en huidskleuren. The American Dream. The Land of Opportunity waar iedereen heen wil.

TEKST ANNE CRUYT

Elk jaar komen zo'n 1 miljoen migranten op legale wijze de Verenigde Staten binnen, vooral om zich te herenigen met familie. De meesten van hen komen uit een beperkt aantal landen. Om de migrantenpopulatie diverser te maken, organiseerde de Amerikaanse overheid in 1995 voor het eerst de "DV Lottery", in de volksmond *green card lottery* genoemd, waarbij het permanente verblijfsvergunningen weggeeft. Landen waaruit sowieso al veel migranten naar de VS komen, kunnen hieraan niet deelnemen. Op die manier hebben landen waaruit de VS proportioneel weinig migranten ontvangt meer kans en wordt het totale publiek diverser en representatiever op wereldschaal.

KAN DAT ECHT, EEN VERBLIJFSVERGUNNING WINNEN?

Het lijkt te mooi om waar te zijn, maar dat is het niet. Om maar een idee te geven: de kans dat je EuroMillions wint, is 1 op 140 miljoen

volgens statistieken van de Nationale Loterij en slechts 9 Belgen wonnen ooit. Wat de DV Lottery betreft tonen statistieken uit de voorgaande tien jaar aan dat 1 tot 2 procent van Belgische deelnemers wint en een green card krijgt. Dat is dus een kans van 1 op 100 tot 1 op 50.

Elk jaar zijn er 50.000 green cards bestemd voor de DV Lottery. Zo'n 20 miljoen mensen nemen deel en na een loting krijgen 100.000 mensen het nieuws dat ze uitgeloot werden. Er worden veel meer nummers getrokken dan er green cards zijn, omdat een groot percentage deelnemers nog afhaakt of niet in aanmerking komt. Ze hebben geen interesse meer of raken uiteindelijk niet door de screening van het consulaat omwille van bijvoorbeeld een strafblad. Geloot worden betekent dus niet dat je enkele weken later automatisch een green card in de brievenbus krijgt.

HOE DEELNEMEN?

Deelname is altijd gratis en kan enkel en alleen via de officiële website van de Amerikaanse overheid (<https://dvlottery.state.gov/>). Niet alle landen komen in aanmerking en er wordt gekeken naar het land waar je geboren bent (dus niet waar je nu woont of je nationaliteit). In Europa komen momenteel alle landen behalve Groot-Brittannië in aanmerking om deel te nemen.

Als je getrouwd bent of kinderen onder de 21 jaar hebt, komen deze familieleden mee op jouw aanvraag. Dat wil zeggen dat ook zij een

green card krijgen mocht je winnen. Als je familiesituatie wijzigt na je deelname (trouwen, scheiden, een kind krijgen), kan dat nog aangepast worden eens je uitgeloot wordt. Opgelet: je kan slechts één keer per jaar deelnemen. Verzend je twee formulieren, dan word je automatisch gediskwalificeerd.

Tussen deelname en effectief vertrek naar de VS zit snel 2,5 jaar. Na de loting moet je immers documenten invullen, gescreend worden door het consulaat en je dossier moet worden goedgekeurd. Eens alles in orde is, moet je wel binnen de 6 maanden naar de VS verhuizen. Neem je deel in oktober 2019, dan is de kans groot dat je pas begin 2022 effectief je green card in handen hebt.

IS HET ECHT GRATIS?

Het korte antwoord: ja, deelnemen aan de trekking is gratis. Word je echter uitgeloot en wil je je aanvraag vervullen, dan komen er uiteraard visumkosten bij: \$ 330 aanvraagkosten per persoon, \$ 220 per persoon voor het afleveren van de green card. Vergeet ook niet dat vertalingen en legalisaties van documenten veel geld kunnen kosten.

FRAUDE

In veel Afrikaanse landen wordt er creatief gefraudeerd naar aanleiding van de DV Lottery. Mensen zonder internetaansluiting kunnen zich via een kantoortje kandidaat stellen, dat vervolgens de aanvraag in hun plaats indient. Als de aanvrager wint, wordt die plots afgeperst voor duizenden dollars vooraleer hij toegang krijgt tot zijn eigen gegevens en deelnamenummer. In één geval had een persoon alle namen uit het telefoonboek ingevoerd en trok vervolgens naar elke persoon die was uitgeloot (zich er niet van bewust dat zijn naam was ingevoerd) met de blijde boodschap dat de persoon voor veel geld zijn deelnamenummer kon kopen. Maar ook bij ons wordt vlotjes gebruik gemaakt van goedgelovigheid. Waar dromen worden uitgedeed, zijn mensen immers vatbaarder voor zij die hieraan willen verdienen. Op het internet zijn ontelbare bureaus en agentschappen te vinden die je "helpen om je aanvraag in te vullen" of "je kansen verdubbelen". De Amerikaanse overheid waarschuwt elk jaar voor deze fraude. Belangrijk om te onthouden: deelnemen aan de DV Lottery kan slechts via één website en is altijd gratis.

LEVEN NA DE LOTERIJ

Wel... dat is verschillend voor iedereen. Als Vlamingen hebben we over het algemeen een goede basiskennis Engels, wat integratie kan vergemakkelijken. Maar elke expat in de VS zal je vertellen dat het leven enorm verschilt van staat tot staat, van regio tot regio en van stad tot stad. Verhuizen naar een land waar je geen familie en vrienden hebt, een job en een woning vinden, je aanpassen aan een andere cultuur, dat is helemaal niet evident. En, zoals overal ter wereld maakt geld het leven een stuk gemakkelijker. Verhuizen brengt kosten met zich mee en het kan een tijdje duren voor je opnieuw

VOORWAARDEN OM DEEL TE NEMEN:

- geboren zijn in een land dat in aanmerking komt (los van huidige woonland en huidige nationaliteit)
- 12 jaar basisopleiding gevolgd hebben (lager + middelbaar onderwijs)
- medisch in orde zijn en niet aan een besmettelijke ziekte zoals TBC lijden
- andere visumvoorwaarden zoals een blanco strafblad

stabiliteit hebt opgebouwd en een job gevonden hebt. Vergeet ook niet dat sociale zekerheid weinig voorstelt in de VS vergeleken met die in België. In de eerste 5 jaar dat je in het land woont, kan je bijvoorbeeld geen aanspraak maken op een werkloosheidsuitkering, ook al heb je er gewerkt en bijgedragen via belastingen. Helemaal geïntegreerd *and loving the American life*? Een staatsburger worden kan al na 5 jaar in de VS wonen. Onze vertegenwoordigers Anja en Youri (Las Vegas) deden het je voor. Bij hun eerste deelname wonnen ze de DV Lottery, zijn ze getrouwd, hebben ze al hun spullen verkocht en vertrokken ze naar de VS. Dit jaar beklonken ze het verhaal door ook trouw te zweren aan de Amerikaanse vlag.

Deelnemen aan de DV Lottery? Inschrijvingen gaan in de loop van oktober weer open voor een maand. Hou onze sociale media in de gaten voor nieuws hierrond!

HET BELANG VAN HET KIND: MEER DAN EEN PASSE PARTOUT?

“In een ideale wereld bestaat (interlandelijke) adoptie niet. Het is echter wel een directe oorzaak waarom veel kinderen niet in hun geboorteland leven. Veel koppels adopteren met de beste bedoelingen en veel liefde een kind. Maar evenveel dossiers zijn niet waterdicht en verhullen de ware toedracht. Begint adoptie bij volle wachtlijsten of bij volle weeshuizen?” Prakash Goossens, Belg met Indische roots, zelf een adoptiekind en bestuurslid van deze stichting, is kritisch. Hij stelt het aloude beeld bij dat adoptie enkel als een daad van liefde geldt.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

THE PRIMAL WOUND

“Een adoptie biedt het betrokken kind inderdaad vaak meer kansen. Ik ben daar in mijn eigen beleving zelf een mooi bewijs van. Maar een individuele casus weegt niet op tegen het macroniveau en de risico's op illegale en ongewenste praktijken. Het wordt te weinig gecontroleerd, zowel in België als in het land van herkomst. Dat dit mogelijk schadelijk kan zijn voor het mentale welzijn van het kind, is een besef dat slechts traag ingang vindt. Toch wordt in een beslissing tot adoptie telkens verwezen naar 'het belang van het kind'. Maar hun ontworteling, psychosociale problemen zoals verlatingsangst en latere bindingsangst blijven vaak onbesproken. Gaan we op zoek naar ouders voor kinderen of naar kinderen voor ouders? Helaas moeten we vaststellen dat interlandelijke adoptie onderaan de menukaart staat voor kinderloze koppels die alle andere opties probeerden.”

“Voor alle betrokkenen zou het boek *The Primal Wound* van Nancy Verrier verplichte lectuur moeten zijn. Het laat nadenken over wat een adoptie teweegbrengt. De psychotherapeute stelt dat het heel moeilijk is om bij geadopteerden de hechting te herstellen. De wonde die ontstaat door het ‘ruw’ verbreken van de verbinding met de biologische moeder, bepaalt wat het adoptiekind in zijn verdere leven ervaart, voelt en tot uiting brengt. Ik wil daarmee niet zeggen dat elkeen getraumatiseerd is. Maar waarom passen de meeste (getraumatiseerde) adoptiekinderen zich meestal goed aan? Omdat hun lichaam in een survival-modus gaat. Men ontwikkelt daardoor een onechte ik, als bescherming tegen de traumatische ervaring onmiddellijk na hun geboorte. Het is zo dat een niet-hersteld trauma de hersenstructuur voorgoed wijzigt en daardoor de normale psycho-emotionele ontwikkeling van het kind blokkeert of belemmert. Hierdoor blijft het kind wantrouwig en hecht zich moeilijk of helemaal niet. De schok is dan ook groot bij adoptieouders die met veel liefde hun kind omarmen. Liefde is geen voorwaarde voor hechting; hechting is wel een voorwaarde voor liefde.”

EXPAT IN EIGEN LAND

Prakash Goossens werd geadopteerd toen hij acht jaar was. “Van een klein dorp in de bergen werd ik naar Bombay gebracht. Ik was nooit eerder in de stad geweest en zag er voor het eerst fietsen en auto’s, een toilet en een badkamer. Via Parijs ging het naar Brussel, waar ik in een kort broekje arriveerde. Meer had ik niet bij. De zomer van België was voor mij vooral koud. 14 juli 1985 was het. Mijn vader en moeder wachtten samen met mijn twee zussen aan het eind van de lange gang van de oude luchthaven. Ik wist niet wie ze waren, dus liep hen voorbij. Ik herinner me dat ik dorst had en ook dat ik mij niet kon uitdrukken. Ik zag een ander koppel met een drankje, dronk ervan en beet een stuk van het glas. Al lachend zeg ik bij gelegenheid dat ik sindsdien een goede Belg ben want dat was een pint bier.”

“Mijn adoptie leek wel een wedergeboorte. Mijn tweede ‘echte’ leven startte. Alles moest ik leren, de taal, in een auto zitten, fietsen, zwemmen, in een bed slapen, ... De omstandigheden van de oorsprong van mijn adoptie blijven echter vaag. De reden van afstand door mijn biologische ouders is ‘formeel’ onbekend. Ik ben er echter van overtuigd dat het weeshuis de ware toedracht kent. Wat vragen oproept is dat mijn adoptie niet vanuit de regio van mijn weeshuis gebeurd is maar wel 200 km verder. Het was een tijd dat bepaalde regio’s in India geen adopties mochten doen. Hoe kon een Vlaamse adoptiedienst met medeweten van lokale Indische instellingen de wet omzeilen? Wat zegt mijn adoptiedossier? Bestond er wel een dossier? Welk belang speelde? Of was er louter een vraag én een aanbod? Het zou een succesverhaal worden, mijn adoptie, met dank aan mijn adoptieouders, mijn zussen en familie. Maar adoptie mag geen loterij zijn.”

NEOKOLONIALISME

“Eeuwenlang stond het garanderen van een erfgenaam centraal bij adoptie. Tijdens het interbellum zagen we een nieuwe vorm. Ontheemden en wezen kregen een thuis in instellingen van de overheid. Veel Belgische kinderen, waarvan de ouders niet meer leefden, kregen een nieuwe toekomst in Canada of de Verenigde Staten. Na de tweede wereldoorlog wordt de Kerk meer en meer een bepalende factor. Devote katholieke gezinnen werden aangezocht om bastaardkinderen in huis te nemen. Het is zo dat pas in 1979 ‘bastaardkinderen’ volwaardig voor het recht bestonden. Zo ontstond de adoptie die wij vandaag kennen. Denk aan jonge vrouwen die op ‘pelgrimstocht’ gingen naar Noord-Frankrijk om aldaar anoniem te bevallen, de zogenaamde *accouchement sous X*.”

Na de onafhankelijkheid van Congo, Rwanda en Burundi nam ook de Belgische interlandelijke adoptie een hoge vlucht. Vanuit paternalisme, neokolonialisme en naastenliefde arriveerden tussen 500 en 1.000 kinderen per jaar. De piekperiode liep van de jaren ’80 tot ’94 van vorige eeuw en dan nog

een laatste piek rond 2004: vooral uit India, Rwanda, Bolivia en Guatemala. Met de interlandelijke adoptie namen ook de wanpraktijken toe en werd kinderhandel een ware plaag. Nadat in 1993 binnen de Verenigde Naties een verdrag werd afgesloten, werden de procedures strikter voor alle betrokken actoren, zowel qua maatschappelijk onderzoek, administratieve verplichtingen, financieel vermogen en meer.”

HISTORISCHE LEUGEN

“Ik begrijp en ondersteun adoptie binnen een bepaald land of cultuur. Kinderen hebben immers het recht om op te groeien in een liefdevolle omgeving maar of dit per se in een kind-ouder verhouding dient te zijn, lijkt mij achterhaald en vooral een Westerse kijk op gezinsvorming. In vele culturen wordt de zorg voor een kind veel ruimer bekeken. Moderne interlandelijke adoptie is bovendien één grote leugen. Zeker omdat het wordt voorgesteld als een ‘verbetering voor het kind’. Ze worden met andere woorden uit een precare situatie gered, wat op zich al een gekleurd waardeoordeel is. Indien armoede een criterium is dan kan het Westen de rest van de wereld adopteren.”

“Men handelt helemaal niet vanuit het standpunt van het kind, wel vanuit dat van adoptieouders, de samenleving, vanuit hedendaags paternalisme. Terwijl het Haags verdrag heel duidelijk stelt dat armoede geen criterium is voor adoptie. Centraal in alle verdragen staat het recht van een kind om in zijn oorspronkelijk milieu en bij zijn eigen familie op te groeien. ‘Het belang van het kind’ is een containerbegrip, dat te pas en te onpas gebruikt wordt. Soms zelfs om een economische transactie te verdoezelen. Adoptie is een business. Een mens wordt een product.”

INZETTEN OP NAZORG

“Er is nood aan een onafhankelijk fundamenteel onderzoek naar 50 jaar interlandelijke adoptie, om te achterhalen waarom men gedaan heeft, wat men dacht goed te doen. België is aansprakelijk voor de minstens 25.000 kinderen dat het naar hier bracht. Sommigen belandden in de bijzondere jeugdzorg, anderen ondernamen zelfs een zelfmoordpoging of vroegen euthanasie aan. Dit kan toch niet het ‘ongewenste’ gevolg of van interlandelijke adoptie zijn? Wij mogen niet wegstijven en Pontius Pilatus opvoeren om onze verantwoordelijkheid te ontlopen. Onze samenleving is collectief aansprakelijk ten aanzien van kinderen in nood, die maar halfslachtig geholpen zijn. Adoptie is voor het leven en kan juridisch niet teruggedraaid worden.”

“In de nazorg moet meer expertise komen en daarnaast een uitbreiding naar volwassenen. Idealiter wordt de basiszorg opgetrokken ongeacht de leeftijd van de geadopteerde, inclusief een persoonsgebonden budget voor wie nood heeft aan psychosociale hulp op volwassen leeftijd. We moeten zorgen voor zij die we bewust naar hier brachten. En zo worden de wonden in het beste geval ook een bron van motivatie. Opgroeien als geadopteerde vraagt veerkracht, het omgaan met tegenslagen en traumatische ervaringen. Misschien zijn geadopteerden zo wel een soort van profeet voor een samenleving van morgen. Ikzelf voel me Indiër, Vlaming en Belg. Al deze eigenheden hebben een recht van bestaan. Ze zijn een deel van mijn identiteit.”

Na al die jaren spreken mijn dochters eindelijk Engels met me

Anthony, Petra en hun twee dochters van zeven en twaalf verhuisden begin dit jaar naar Australië. Een beslissing die ze al twintig jaar overwogen, Anthony is namelijk Nieuw-Zeelander en Petra woonde in haar jonge jaren reeds een periode in Australië. “Het dagelijkse leven in België ging gewoon zijn gangetje tot we op een dag gewoon de knoop doorhakten. Na een verkennende reis Down Under zagen we hoe leuk onze meisjes het land vonden en beslisten we: het is nu of nooit. Het leven is te kort om het niet te proberen en zelfs als we dan later toch kiezen om terug naar België te komen kan het en zijn we allen sowieso weer een mooie levenservaring rijker.”

TEKST ANNE CRUYT

VOORBEREIDEN OP EEN VERHUISAVONTUUR

“Ongeveer een jaar voor onze verhuis zijn we naar een VIW-infodag geweest en daar leerden we Gosselin kennen. We hebben die dag gewoon een folder meegenomen en die is een tijdje thuis blijven liggen. Toen de verhuis dichterbij kwam, hebben we bij verschillende bedrijven offertes gevraagd en Gosselin was de eerste die antwoordde, zij hebben eigenlijk de standaard gezet voor de rest. In totaal hebben we met vijf verschillende bedrijven een afspraak gehad. Elk gingen ze door ons huis en maakten ze een schatting van het te verhuizen volume en het type container dat we nodig hadden. Uiteindelijk lagen alle offertes op dezelfde prijs, met een verschil van maximaal honderd euro. Omdat we vanaf het begin bij Gosselin het beste gevoel hadden door hun uitstekende communicatie en de professionele houding van onze contactpersoon Goedele, zijn we met hen in zee gegaan.”

Het hele begeleidingsproces heeft uiteindelijk zo'n 6 maanden in beslag genomen, van consultaties met Gosselin tot het inladen in de container. “Mensen verklaarden ons een beetje gek om vreemden onze spullen te laten inpakken, maar wij voelden het niet als een gebrek aan privacy. Omwille van verzekeringsredenen mochten we zelf niets inpakken, maar werd alles door professionele inpakkers gedaan op twee korte dagen. Het team van vier professionals kwam aan en ze hadden gigantische stapels inpakpapier bij. In enkele uren tijd was ons hele huis volledig ingepakt in wit papier en karton. Van Gosselin hadden we al duidelijk advies gekregen over wat niet meekon: geen vloeistoffen, alcohol, medicatie en nog een aantal zaken. De inpakkers waren heel vriendelijk en luisterden echt naar ons wanneer we een vraag hadden of hen zeiden dat ze met bepaalde spullen extra voorzichtig moesten zijn.”

Toen de container voor hun huis werd geparkeerd,

was Anthony er heilig van overtuigd dat al hun spullen er nooit in zouden passen, maar de verhuizers speelden professioneel Tetris en op het einde was er zelfs nog een beetje plaats over. “Op minder dan 48 uur was alles waar we eigenaar van waren ingepakt en vertrokken. Het geeft toch een raar gevoel om je leven te zien vertrekken in een container die je de eerste weken niet meer zal terugzien. De kinderen stonden met open mond te kijken en hun grootste bekommernis was dat het schip met de container zou zinken. “

REIS ROND DE WERELD

Toen de container op de boot geladen werd, kreeg het gezin een datum waarop hun zending ongeveer op bestemming zou aankomen. Ze konden hun container volgen aan de hand van het containernummer en zagen zo zijn reis rond de wereld. Ze kregen te horen dat het na aankomst in Australië ongeveer twee weken zou duren voor de container door de douane zou geraken en dat bleek te kloppen. Uiteindelijk heeft het hele avontuur van deur tot deur ongeveer twee en een halve maand geduurd.

“We waren zo enthousiast toen we de container terugzagen. Vooral onze jongste dochter keek er erg naar uit, want die heeft wel wat heimwee naar België, haar vriendjes, haar kamer, haar speelgoed. Haar gezicht toen ze de doos met knuffeldieren openmaakte was goud waard, zo mooi om te zien. We hebben twee maanden letterlijk uit onze koffers geleefd. In ons eerste tijdelijk bemeubeld appartement was er zelfs geen plaats om alle kleren op te hangen, dus het was ook zeer fijn om al onze kleren en schoenen terug te hebben. Anthony kon niet wachten om de Playstation op de televisie aan te sluiten.

Toen de Australische verhuiscartier hier bezig was met alles uit te pakken, waren ze echt onder de indruk van het inpakwerk en ook ons verbaasde het dat er zo weinig beschadigd was. Onze meubels en televisie waren in perfecte staat, behalve een klein stukje aan een kast. Verder hadden enkel een vaasje en een paar glazen schalen de wereldreis niet overleefd. Als je dan denkt aan alle andere breekbare spullen, is het ongelooflijk dat alles zo goed aangekomen is. De container die verscheept wordt, opgeheven en gedropt door een kraan, het containerschip dat de hele

“WE HEBBEN WEL BESEFT DAT JE MET VEEL MINDER SPULLEN KAN LEVEN DAN JE OP VOORHAND DENKT.”

wereld rondreist, het is echt ongelooflijk hoe goed alles eruit zag toen het aankwam.

Het eerste wat we zeiden was dat we bij een volgende verhuis sowieso opnieuw een professioneel verhuisbedrijf moeten inschakelen, want we hadden het zelf absoluut zo goed niet kunnen regelen en inpakken. Het is vast en zeker een stressvrije manier om te verhuizen.”

DE EERSTE MAANDEN IN AUSTRALIË

Anthony: “Onze eerste weken hier waren gericht op het vinden van een goede school voor onze kinderen. Petra heeft op voorhand veel onderzoekwerk gedaan en na enkele weken schoolbezoeken zijn onze meisjes eind januari gestart samen met alle andere Australische kinderen want eind januari is het begin van het Australische schooljaar.

Petra: “Voor de kinderen gaat het ontzettend snel: ze maken vrienden en hun Engels verbetert zienderogen. Anthony spreekt al sinds de geboorte Engels met hen, maar schrijven en lezen blijft een uitdaging. Toch doen ze het intussen zeer goed op school. Anthony begon ook meteen te werken in de Australische afdeling van zijn vroegere Belgische werkgever en ik ga binnenkort ook op zoek naar werk. Hoewel alles ontzettend snel lijkt te gaan, genieten we vooral van de natuur en de relaxte levensstijl hier.”

Ondertussen is bijna alles uitgepakt, dat deed het gezin doos per doos. De garage ligt vol wit papier, dozen en karton. Het lokale partnerbedrijf van Gosselin komt binnenkort al het pakmateriaal ophalen, wat ook inbegrepen zat in het contract. “We moeten nog altijd enkele meubels kopen want we hebben niet alle meubels meegenomen. Omdat dit huurcontract maar voor een jaar is, gaan we ook enkele dozen dicht laten tot we naar een permanentere woning verhuizen.”

Petra: “We hebben de eerste maanden van ons verblijf hier wel goed beseft dat je met veel minder spullen kan leven dan je eigenlijk denkt. Toen ik de verhuisdozen begon uit te pakken, ben ik meteen weer begonnen met door alles te gaan en te beslissen of we het echt wel nodig hadden, als we het niet of weinig hadden gemist tijdens die drie eerste maanden. We hebben bijvoorbeeld zoveel lunchdozen voor de kinderen en eigenlijk hebben we er maar twee nodig; ik heb de rest ondertussen weggegeven. Er is zoveel in je huis dat je niet echt nodig hebt en al jaren niet meer gebruikt.”

Het beste aan het hele verhuisverhaal? Anthony: “Ik praat al sinds hun geboorte Engels met mijn dochters. Na al die jaren antwoorden ze me eindelijk terug in mijn moedertaal. Ik moet me niet meer uit de voeten helpen met Nederlands om met hen te converseren. I’m really, really happy!”

Meer info: www.gosselinmobility.eu

INTERNATIONAAL SCHEIDEN: 'IT'S VERY COMPLICATED'

'De kinderen worden tweewekelijks overgevlogen'

Grenzeloze liefde heeft een koele keerzijde. Want als de liefde stopt, botsen internationale koppels op meerdere grenzen tegelijk: die van zichzelf, van hun land en van de wet. 'Ik ben advocaat, maar voor mijn scheiding heb ik er toch één in de arm moeten nemen.'

TEKST SARAH VANKERSSCHAEVER, ILLUSTRATIES DEBORA LAUWERS

Het begin was fantastisch', zegt Thijs (46), die een Spaanse huwde. 'Het einde was ellendig', zegt Lore (38), die de liefde vond overzees, in Centraal-Amerika.

Thijs* is vandaag een gerespecteerd advocaat, in 1994 was hij een van de 72.640 studenten die op Erasmus vertrokken. Richting Siena in Italië, waar hij de universiteitscampus alleen zou binnenstappen om zijn voetbalelftal van de dag te zoeken.

Lore* is vandaag logistiek bediende, in 1999 was ze 18 en tekende ze voor een eenjarig cultureel uitwisselingsprogramma van AFS. De avond voor ze naar Colombia zou afreizen, belde de organisatie dat het te gevaarlijk was. Als ze zou vertrekken, was het op eigen risico. Ze aarzelde, maar besliste samen met haar ouders om het niet te doen. Een maand later kon ze vertrekken naar een ander land, in Centraal-Amerika. De eerste vier dagen ter plaatse was de jongen uit de wijk haar niet opgevallen, de vijfde dag wel en besloop haar het gevoel dat ze eindelijk iemand had gevonden die bij haar paste. Erasmus, AFS, maar evengoed georganiseerde jongerenreizen en internationaal vrijwilligerswerk: tieners en twintigers krijgen meerdere kansen aangereikt om ervaring op te doen in het buitenland. Ze doen dat massaal en een aantal kwam de voorbije decennia behalve met ervaring ook thuis met een lief. Sommige onder hen huwden. Hoeveel dat er precies zijn, is moeilijk te achterhalen. Statbel, het Belgische statistiekbureau, noteert voor ons land wel het aantal huwelijken en scheidingen tussen verschillende nationaliteiten, maar daarvan weet je niet of het koppel elkaar in het buitenland dan wel hier ontmoette. 'Ik ben niet de enige in mijn vriendenkring die met een buitenlander trouwde', zegt Lore. 'En ik ben ondertussen ook niet meer de enige die gescheiden is. Als bijna een op de twee Belgen uit elkaar gaat, waarom zou dat bij gemengde koppels dan anders zijn?'

ALLES IS KLAAR

'Ik had op dat moment een vriend in België', zegt Lore. 'Een heel lieve jongen, maar toch werd ik al na een paar weken verliefd op die jongen met zijn karamelkleurige huid. Mijn ouders waren niet blij met mijn "reisverslag", en zelfs toen we drie jaar later huwden en definitief in België kwamen wonen, bleven ze dwarsliggen. Dat heeft ons natuurlijk niet geholpen en heeft me zelfs jarenlang verwijderd van mijn familie.'

Sinds begin 2018 is Lore een alleenstaande moeder van twee jonge kinderen, na een relatie van achttien jaar, waarvan vijftien getrouwd. Ze heeft opnieuw contact met haar ouders, maar de communicatie met haar ex-man verloopt moeilijk en dat heeft niets met taal te maken. Ze verstaat hem wel, maar begrijpt hem niet meer.

'Mensen zeiden me vlakaf dat onze relatie niet zou blijven duren. De eerste jaren reageerde ik daar verschrikkelijk kwaad op, want ik wilde niet dat ze gelijk hadden. Ik wilde bewijzen dat het kon. En tot een halfjaar voor mijn scheiding heb ik dat ook aan iedereen gezegd: "We raken hier wel door, het wordt beter". Tot ik het zelf niet meer geloofde.'

"DE KINDEREN HEBBEN EEN JAAR IN SPANJE BIJ HUN MOEDER GEWOOND, DAARNA EEN JAAR BIJ MIJ, DAARNA OPNIEUW IN SPANJE EN ONDERTUSSEN WIL MIJN DOCHTER NIET MEER IN BELGIE WONEN EN MIJN ZON NIET MEER IN SPANJE".

In dat geloof was veel toewijding gekropen, aan beide kanten. Toen zij borstkanker kreeg en zowel fysiek als mentaal uit een tweejarig dal moest klimmen. Toen ze verhuisden, vanwege de kinderen, en hij nieuw werk moest zoeken. Wat niet lukte, want aan de telefoon hoorde iedereen dat hij niet uit 'Turnawt' kwam, maar uit 'de vreemde'. De job was altijd net ingenomen. Dat was niet het geval wanneer haar broer – zijn schoonbroer – vijf minuten later opnieuw belde. 'De laatste jaren raakte hij verbitterd, depressief en moedeloos', zegt Lore. 'Een halfjaar voor onze scheiding kwam een jeugdvriend van mijn man op bezoek en ik vergeet nooit dat ene beeld toen ik thuiskwam van mijn werk. Op dat ogenblik is bij mij onherroepelijk iets kapotgegaan. Die vriend had boodschappen gedaan en had alles gekocht waar hij en wij zin in hadden. Het eten op de barbecue rook lekker, hij en mijn man dronken een glas, ze lachten, de muziek speelde, de vriend vertelde honderduit. En hij zei: "Kom, alles is klaar". Dat beeld stond zo haaks op hoe wij al achttien jaar de eindjes aan elkaar probeerden te knopen. Op hoe somber het al lange tijd was door zijn werkloosheid, mijn ziekte, de familiale problemen, de sleur ... In die gemeenschappelijke vriend herkende ik de persoon op wie ik op mijn 18de verliefd was geworden: iemand die vooruit wilde in het leven en de dingen vastpakte, die vrolijkheid bracht. En die leek in niets op wie mijn man was geworden.'

VERMOGEN

Altijd trekt iemand aan het kortste eind, zeker als er minderjarige kinderen bij betrokken zijn. Het is hard, maar het is zo. Dat zegt

"ZE ZEGGEN SOMS DAT EEN KIND EEN HUIS KOST. IK DENK DAT HET BIJ MIJ TWEE RIANTE VILLA'S ZIJN".

zowel Nathalie Labeeuw (Cazimir Advocaten) als Stefanie Keyser (Keyser Advocaten), beiden gespecialiseerd in familiaal recht en in internationale echtscheidingen. Bij een scheiding tussen personen met eenzelfde nationaliteit is er altijd hoop dat de ex-partners tot een overeenkomst komen en dus samen met een bemiddelaar of advocaat een evenwichtige regeling op papier zetten. Bij een echtscheiding tussen partners met verschillende nationaliteiten is het zeldzaam dat geen van beiden zich de dupe voelt.

'Iemand heeft zijn familie en vrienden achtergelaten voor die relatie', zegt Stefanie Keyser. 'En ofwel keert die persoon terug, wat zowel gevolgen heeft voor de kinderen als voor iemands job, ofwel blijft hij in de buurt wonen, maar dan zie je toch vaak de tol van een beperkt sociaal vangnet. De familie en vrienden in dat vreemde land zijn namelijk meestal de vrienden en familie van de ex.'

Hoe kort het eind is waaraan je als ex-partner trekt, wordt bij een internationale scheiding sterk beïnvloed door je vermogen. Geld maakt nu eenmaal een wezenlijk verschil. Keyser: 'Ik heb cliënten die

>>

een huis kopen in het land van hun ex-partner en op- en afvliegen met de privéjet als ze de kinderen hebben. Ze schikken zich daarnaar.'

De meeste koppels hebben noch een privéjet, noch een buitenverblijf. 'Soms kiest een ouder dan resoluut voor zijn of haar carrière', zegt Nathalie Labeeuw. 'Wat ik daarvan vind? Dat mensen niet altijd zoveel keuze hebben als je denkt. Ik hoor evengoed dat een aantal kinderen elke twee weken wordt overgevoerd naar de andere ouder. Ze worden die levensstijl dan wel gewoon, maar niemand zal ontkennen dat het weegt, zowel op de ouders als op de kinderen.' Bovendien is er altijd het risico dat de regeling verwaterd: kinderen hebben activiteiten of krijgen een relatie, waarna ze niet zoveel zin hebben om nog een week of langer 'van huis' te zijn. 'We wennen maar beter aan de complexiteit van deze situaties', zegt Labeeuw, die net als Stefanie Keyser het aantal internationale families zaken ziet toenemen.

'Vroeger dachten we dat een internationaal huwelijk gedoemd was om te mislukken, vandaag kijken weinigen er nog van op dat je een paar uur moet vliegen om je verloofde te zien. Een vliegticket is zo goedkoop geworden, onze levensstijl zo internationaal, dat mensen niet aan de praktische drempels denken als de vonk overspringt.'

HOTEL PAPA

'Had ik daar dan allemaal aan moeten denken?' Thijs had helemaal nergens aan gedacht toen hij in 1994 aankwam in Siena. 'Ik had niet eens een studentenkamer, alleen een paar cassettebandjes om Italiaans te leren en mijn koffer met kleren.' Dus toen een paar voetbalmatches later de vonk oversprong op een Spaanse medestudente dacht hij evenmin aan huwelijkscontracten of praktische bezwaren. Na hun Erasmusjaar kwam zij hem opzoeken in België, daarna ging hij naar Spanje. Amore puro, volgens het cassettebandje. Amor pur, volgens zijn Spaanse furie.

'We zijn getrouwd in '98 in Spanje, ik was toen 25', herinnert Thijs zich. 'Het feest duurde bijna vier dagen, waarna mijn vrienden terug naar België keerden en ik schrik kreeg. "Wow", dacht ik. Want zij pikten de draad van hun gewone leven weer op, maar ik was getrouwd. Kort daarna gingen we definitief in België samenwonen. Twee jaar later werd onze dochter geboren, zes jaar later onze zoon, acht jaar later vertrok ze met de kinderen naar Spanje en tien jaar later scheidden we.'

Zij was heel getalenteerd, maar als Spaanse juriste raakte ze in België moeilijk aan werk. Hij had veel vrienden, maar omdat ze de taal niet goed sprak, brokkelde hun sociale leven af. 'Ze noemde mijn vrienden "los bárbaros" omdat we graag een pintje dronken.' Wat hen bond, is wat hij verontschuldigend hun 'morele superioriteit' noemt: ze hadden een idee van wat een goede opvoeding moest zijn, met veel sport en uitstappen, en ze hielden zich daar ook allebei aan.

'Je kunt je wel voorstellen dat ik daar ondertussen bescheidener in ben. Ik vind het erg voor de kinderen hoe het is gelopen. Ze worden allebei goed groot, mijn dochter is nu 19 en mijn zoon 15, maar hun jeugd is niet wat ze had moeten zijn. De kinderen hebben eerst een jaar in Spanje bij hun moeder gewoond, daarna een jaar bij mij, daarna opnieuw in Spanje en ondertussen wil mijn dochter niet meer in België wonen en mijn zoon niet meer in Spanje. Dus woont mijn dochter bij haar moeder en mijn zoon sinds een jaar bij mij.' Het is beter zo, vindt hij, hoewel het intens is om je Spaanstalige zoon aan een Nederlandstalig diploma middelbaar onderwijs te helpen. 'De eerste jaren na onze scheiding ben ik elke maand naar

Spanje getrokken. Ik heb in Madrid weekends en zelfs weken op hotel gezeten om ze eens een langere periode te kunnen zien. Dat voelt niet als het echte leven: je gaat niet op vakantie om je kinderen te kunnen zien en een hotelkamer is geen huiskamer. Ik merkte bovendien hoe dat het ritme van de kinderen ontregelde. Dat van mij ook, trouwens.'

En financieel? 'Ze zeggen soms dat een kind een huis kost. Ik denk dat het bij mij twee riante villa's zijn.' Het lijkt Thijs geen zorgen te baren. 'Ik woon in een appartement in Brussel en niet in een chique villawijk, maar heb weinig talent voor wrok. Ik ben blij dat ik mijn zoon alvast niet meer hoeft te missen. Ik herinner me als gisteren de momenten dat ik hem in Madrid moest achterlaten. Het woord "hartverscheurend" dekt niet eens de lading. Het is een gevoel waarvan je hele lichaam doordrenkt is, op donkere momenten kan ik daar nog altijd over piekeren: heeft hij mij gemist toen ik er als vader voor hem moest zijn? En heeft het gevolgen dat ik er niet was?'

VERKEERSWISSELAAR

10.000 euro, schat Thijs. 'Dat was in 2008, misschien kost het vandaag al meer.' Thijs is zelf advocaat, maar om hun internationale scheiding te regelen, heeft hij er toch één in de arm moeten nemen. Dus ja, hij weet dat de factuur van een advocaat pijn kan doen. 'Het is duur, omdat het complex is', zegt de advocate Nathalie Labeeuw. 'Er zijn verschillende verdragen, verordeningen en regels die bepalen welk recht van toepassing is op elk domein en in elke fase van het scheidingsproces. Het begint met de vraag in welk land je getrouwd bent, wat je eerste officiële adres was na de voltrekking van het huwelijk, onder welk huwelijksstelsel je gehuwd bent, of er kinderen zijn, waar je vandaag woont en over welke landen je vermogen en bezittingen verspreid zitten. Afhankelijk daarvan geldt het Belgische recht, het recht uit een ander land, het internationale of het Europese recht. Wettelijk werkt het dan als een ingewikkelde verkeerswisselaar: je moet eerst groen licht krijgen op het ene kruispunt voor je verder kunt naar het volgende.'

"TOEN IK DE SCHEIDING AANVROEG, WAS IK BANG VOOR DE REACTIE VAN MIJN OUDERS. IK HAD GEEN ZIN IN DE ZIEJEWEL".

Advocaten doen in de betrokken landen doorgaans beroep op een correspondent. Labeeuw: 'Ik werk nu aan een dossier van een Belgische man die huwde met een Amerikaanse vrouw. Ze hebben lang in Londen gewoond en wonen ondertussen in België, maar willen scheiden. De man werkt in de Verenigde Arabische Emiraten. Er zijn minderjarige kinderen. De kans is dus groot dat ik met advocaten en notarissen uit vier verschillende landen zal overleggen.' Het verbaast Labeeuw en Keyser hoeveel mensen uit de lucht vallen als ze tijdens het eerste gesprek horen hoe hun huwelijkscontract in elkaar steekt. Labeeuw: 'Ik raad het iedereen aan: ongeacht of je nu een Belg of een Japanner huwt, je moet weten waartoe je je bij een huwelijk of in een samenlevingscontract verbindt en wat de gevolgen daarvan zijn. Mensen onderschatten dat we als advocaten ook vaak machteloos staan. Veel zaken zijn wettelijk geregeld en hangen af van de officiële verblijfplaats, zoals ouderlijk gezag. We kunnen niet voorkomen dat mensen ongelukkig zijn met de uitkomst van de regels.'

'Elk land en continent zijn bovendien anders', zegt Stefanie Keyser. 'In Amerika wordt je hele vermogen door tweeën gedeeld. In de Angelsaksische landen is het elk voor zich, althans mits er een goed opgesteld huwelijkscontract is. In België geldt dat je onder elkaar verdeelt wat je samen hebt opgebouwd. In Polen wordt de vrouw sterk bevoordeeld, in de Verenigde Arabische Emiraten de man. Desondanks kun je op voorhand, in een huwelijkscontract, vastleggen welk recht van toepassing is bij de verdeling van je vermogen. Maar dan moet je het wel vastleggen.'

MOEDERZIEL ALLEEN

'We hebben niets aan onze trouwdag gehad', zegt Lore. 'Er bestaan foto's van, maar we hebben er nooit naar gekeken. Zijn ouders en familie konden de vliegtickets niet betalen, mijn familie vond mij "het foute voorbeeld" en was er ook niet bij. Ik herinner me hoe onrechtvaardig dat voelde: dat we daar moederziel alleen stonden enkel omdat we in twee verschillende landen geboren waren. Ik was 21 en

na drie jaar wilden we graag samenwonen, maar dan moesten we nu eenmaal trouwen, anders kreeg hij geen verblijfsvergunning.'

De wittebroodsweken werden magere jaren. Ze woonden op haar studentenkot en probeerden de eindjes aan elkaar te knopen. Zijn ouders hadden geen geld en haar ouders draaiden de kraan dicht. 'De dag dat ik mijn diploma in handen kreeg, ben ik ingestort', herinnert Lore zich. 'Pas toen voelde ik het volle gewicht van de voorbije jaren. Ik ben twee maanden opgenomen in de psychiatrie.'

In de tien jaar die volgden, hadden ze veel mooie momenten, zoals de geboorte van hun twee kinderen. 'Hij is een heel goede vader en ziet hen ontzettend graag. Ik ben dat altijd blijven zien en heb mede daardoor in die vijftien jaar huwelijk nooit verlangd naar een ander leven. Maar toch piekte het soms dat ik mijn leeftijdsgenoten vooruit zag gaan: zij spaarden wel, kochten een huis, hoefden niet voortdurend op hun geld te letten, kenden geen racisme, hadden hun familie dichtbij, gingen op reis. Wij gingen meestal naar zijn familie in Centraal-Amerika, wat ik wel begrijp. Maar daar deden wij vervolgens de boodschappen en het huishouden, dus echt vakantie was het niet.'

'Ik vind het erg voor hem, voor wie hij vandaag is geworden', zegt Lore. 'Hij woont hier in de buurt, zodat hij de kinderen kan blijven zien, maar heeft verder amper vrienden en geen familie. Toch denk ik niet dat hij spijt heeft van zijn beslissing om naar België te komen. Hij en zijn familie zagen Europa als een dankbare kans. Zelf heb ik ook geen spijt van mijn huwelijk, al denk ik soms: die laatste jaren waren wel heel erg donker. Toen ik de scheiding aanvraag, was ik bang voor de reactie van mijn ouders. Ik had geen zin in de "ziefjel". Mijn vader heeft toen zeker vijf keer herhaald dat mijn bed en mijn kamer er nog altijd waren en dat ik welkom was. Ik ben op de uitnodiging ingegaan en heb opnieuw familie. Zoals vroeger zal het nooit meer worden, maar op z'n minst ga ik opnieuw vooruit.'

De twee getuigen, Lore en Thijs, kozen voor een schuilnaam.

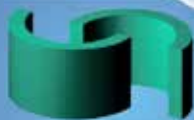
U werkt of stelt
personeel tewerk buiten de E.E.R.?
Wij zijn uw bevoorrechte partner.

pensioen
Geneeskundige verzorging
ongevallen...

RIJKSDIENST
VOOR SOCIALE ZEKERHEID

Tel +32 2 509 59 59 contact@rsz.fgov.be
Victor Hortaplein 11 - 1060 Brussel

OVERZEESSE SOCIALE ZEKERHEID

Bijkomende inlichtingen op:
<https://international.socialsecurity.be>

Expatspartners

Offers, kansen en uitdagingen

Voor wie in het buitenland woont als expatpartner gaat er een nieuwe wereld open. Maar die medaille heeft ook een keerzijde. Partners die hun carrière opgeven voor hun levensgezel(lin), of na een aantal jaren scheiden, kunnen in de situatie terechtkomen dat ze terugkeren naar België zonder eigen beroeps carrière, zonder recht op een uitkering en zonder pensioenopbouw omdat ze te lang in het buitenland hebben verbleven.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

We spreken met Hildegard Van De Voorde. Zij is *Family Officer* bij de FOD Buitenlandse Zaken en zelf echtgenote van een diplomaat. Ze biedt diplomatengezinnen hulp, variërend van advies over het onderwijs voor de kinderen tot steun bij echtscheiding. “Het partnerbeleid staat hoog op de agenda, steeds hoger zelfs, met aandacht voor de precare positie van de partner. Of de overheid een voortrekkersrol moet spelen in deze? Dat weet ik niet. Lang zagen overheden en bedrijven de partnerkwestie als een privéprobleem. Dit is steeds minder het geval. Het wordt meer en meer een professioneel vraagstuk.”

‘VERPLICHT’ HUWELIJSBOOTJE

De term ‘partner’ werd gaandeweg breder. Dat er vroeger vooral *International Women Clubs* waren, zegt veel. Vandaag is de partner steeds vaker van het mannelijke of hetzelfde geslacht. Wie het ook is, men krijgt een aantal vraagstukken te verwerken. Er is het gekende proces waar men door moet. De eerste maanden voelen als een *honeymoon*, maar voor men zijn draai heeft gevonden, moet men doorgaans door een dip. Er is een belangrijke rol weggelegd voor de expat, die vaak volle dagen aan de bak moet in zijn boeiende functie. Focus bij aankomst niet enkel op de job, maar ook op je partner, zeg ik dan. Ga je na het werk met collega’s nog op stap, vraag jouw partner er dan bij. Probeer misschien samen te lunchen totdat men zelf een sociaal netwerk heeft uitgebouwd. Als partner kan je immers vrij onzichtbaar en afhankelijk worden van de expat.”

Hildegard geeft informatiesessies aan diplomatenpartners. Ze laat niet na om te vertellen hoe verrijkend dit uitzonderlijke expatleven kan zijn maar ze schudt hen ook wakker en duidt op het belang van een goede voorbereiding. “In België aanvaarden wij alle samenlevingsvormen. Vertrek je echter naar het buitenland zonder wettelijke band, dan plaatst de expat zijn partner vaak in een moeilijke situatie. Deze wordt immers heel kwetsbaar. De partner kan bij overlijden of een relatiebreuk met lege handen komen te staan. Ongetrouwde partners

van diplomaten krijgen trouwens in vele landen geen verblijfsvisum. De VS zijn daar een voorbeeld van. Al die onderwerpen bespreken we. Afhankelijk van de bestemming wordt huwen “sterk aangeraden” en dan nog best onder Belgisch recht. Bij problemen weet je waaraan en vermijd je extra complicaties.”

GERINGE STANDVASTIGHEID

Een diplomatieke loopbaan bij de FOD Buitenlandse Zaken heeft een grote impact op het privéleven van de betrokkenen. Alles start bij het inwinnen van informatie. “Dat zijn misschien geen gemakkelijke, maar wel zinvolle gesprekken. Wil je een post aanvaarden, waar jouw partner continu het land in en uit moet? Het gaat niet enkel om jou, maar ook om iemand die je lief hebt. Wil ik mijn partner financieel beschermen? Zo ja, hoe? Een notaris kan raad geven. Het rotatiesysteem over verschillende posten is niet echt bevorderlijk voor het familiale leven. Anno 2019 hebben beide partners vaak een opleiding genoten waardoor de partner van een diplomaat niet zomaar bereid is de eigen beroepsambities op te geven. Daarnaast weerhoudt ook de geringe standvastigheid in de opvoeding van de kinderen velen om de stap te zetten.”

“De behoefte aan een job is groot. Allereerst omdat men zinvol bezig wil zijn, maar ook omdat veel partners gehecht zijn aan een eigen baan. Verder is er de maatschappelijke noodzaak om te werken: wanneer het gezin terugkeert zal de partner makkelijker een baan vinden als deze is blijven werken. En bij scheiding moet de partner financieel onafhankelijk kunnen zijn. Hoe ga je daarmee om als organisatie? Voor sommigen is dat een privékwestie, anderen hanteren het principe dat een gelukkige expat een goede werknemer is. Elkeen beoogt een bepaald evenwicht tussen privé en werksfeer. Als organisatie kan je helpen bij de voorbereiding en proberen een kader te scheppen waar bij werken in het buitenland ook mogelijk is, bijvoorbeeld door meer wederkerigheidsakkoorden te tekenen. Je kan echter niet beslissen voor een ander. Je mag je ook niet mengen in privéaangelegenheden.”

WAT ZIJN MIJN NODEN?

“Er bestaat ook nog zoiets als een eigen aansprakelijkheid. Op het moment van vertrek is het belangrijk dat ook de partner weet: ‘dit is het kader waarbinnen ik vertrek’. Mijn taak is uit te leggen hoe flexibel of weinig flexibel je kan zijn. Informeren betekent niet bij het handje nemen. Maar aan elke beslissing hangen consequenties. Het is belangrijk om erover na te denken. Een tweede keer kiezen voor acht jaar buitenland is vaak nog moeilijker. Diplomaten veranderen om de drie à vier jaar van post. Daarbij volgen zij een ritme van twee opeenvolgende posten in een ambassade of consulaat, gevolgd door een post op het hoofdbestuur in Brussel. Als partner heb je acht jaar werkervaring gemist, zonder recht op werkloosheidsuitkering, zonder pensioenrechten. En in België is de realiteit vaak dat je opnieuw twee salarissen nodig hebt. Als je dan vier jaar hard werkt om terug professioneel actief te zijn, dan twijfel je of je nadien opnieuw een uitdaging aangaat.”

“Hoe je je verblijf zinvol maakt, heb je vaak zelf in handen. Een arts mag in Noord-Amerika wellicht niet werken zonder zware equivalentieproeven af te leggen, maar kan dat in Afrika bijvoorbeeld meestal wel. Bewustwording bij jezelf kan helpen. Als je je eigen noden en beperkingen kent, kan je kansen creëren. Er zijn mogelijkheden tot ontplooiing. Het buitenland maakt iets los, verandert een mens ook. Het kan ook bepaalde passies losweken. Je hebt vaak vooroordelen tegenover landen, maar als je open staat voor verandering, valt het meestal wel mee.

HILDEGARDE VAN DE VOORDE

Hildegard Van de Voorde is aangeworven als ervaringsdeskundige. Als echtgenote van een ambassadeur is zij bijzonder goed vertrouwd met de problematiek die de rotaties meebrengen voor de diplomaten en hun gezin. 25 jaar buitenland heeft ze zelf achter de kiezen. “Het delen van mijn ervaringen is een meerwaarde. Ik ben een vertrouwenspersoon en ben hier ook om de regels duidelijk te maken, maar ook om voorstellen te doen om ze aan te passen”.

SCHEIDINGEN

“Vanuit mijn functie zoek ik steeds naar oplossingen, maar soms loopt het fout. Een echtscheiding is sowieso al een zware noot om te kraken. En in het buitenland worden emoties sterker, zowel positieve als negatieve. Des te meer als de ene partner afhankelijk is van de ander. Bij een breuk kunnen partners vaak moeilijk terugkeren naar de arbeidsmarkt en in het slechtste geval rest hen een beroep te doen op een leefloon van het OCMW. Veel hangt af van wat eerder besproken is en opgenomen is in het huwelijksvermogensregime.”

“En wat zijn de gevolgen als er kinderen bij betrokken zijn? Komt er gedeeld hoederecht? Worden de kinderen om de twee weken overgevoerd van de ene ouder naar de ander? Volgens het Belgisch recht bepalen beide ouders mee of hun kind mag reizen. Als het jouw job is om naar het buitenland te gaan, dan wil je uiteraard met jouw kinderen vertrekken. En wat als men geen toestemming van de partner krijgt of vice versa? Ik heb weet van een uitspraak van een rechter die aanhaalde dat de partner op het moment van het huwelijk wist wat de job van een diplomaat inhield. De uitspraak en bepalingen werden hierop afgestemd.”

Je moet hele sterke roots hebben voor een internationale relatie

“Reizen zit in het bloed, dat merk je aan mijn achternaam.” Marjolijn Rasmussen heeft Noorse roots die teruggaan tot 1890, toen haar achtergrootvader zich in België vestigde.

TEKST ANNE CRUYT

“In 1994 schreef ik me in voor een Afrikaans danskamp bij een vereniging in Antwerpen, zij namen me mee naar Reggae Geel. Tijdens het liften werden we opgepikt door Samuel, een 29-jarige Nigeriaanse student die zijn MBA deed aan de VUB. Het was een *coup de foudre*; hij danste graag en was verstandig. Ik heb nooit getwijfeld om te zeggen: met jou wil ik in dezelfde boot door zee gaan!” Al snel liet Samuel merken dat hij naar Australië of Canada wilde verhuizen, België was hem te klein. Marjolijn was toen 21 en zat op dat moment zelf ook in de knoop met haar identiteit en twijfelde of ze Vlaams, Waals, Brussels of Europees was. In het jaar 2000 vertrokken ze samen naar Toronto en al snel was Marjolijn zwanger.

EEN MOEILIJKE AANPASSING

“Aanvankelijk had ik geen zin om te blijven. De cultuurshock was te groot, de verschillen onoverbrugbaar en mijn familie te ver weg. Ik ben van mijn zoon Collin bevallen in Toronto en daarna zijn we twee jaar terug naar België gekeerd, vooral om dichterbij mijn familie te zijn.” Het waren de jaren van de dotcomboom en Samuel volgde een SAP-opleiding, wat hem hielp om een goeie job te vinden toen ze terug naar Toronto gingen. Na een tijd begon ze toch beetje bij beetje verliefd te worden op het Canadese leven, waar alles mogelijk lijkt. Ze vond een job bij DHL Deutsche Post en later bij een uitgever van ebooks, waarbij ze de Nederlandstalige markt overzag. “Hoewel ik vooral Nederlanders zag, deed het me toch deugd om weer wat dichterbij mijn eigen cultuur te staan.”

CULTUURVERSCHILLEN

“Ik kan mezelf niet zien bij een Belgische man. We waren complementair en tegenovergesteld. Als lerares creatieve vakken voelde ik me aangetrokken tot de ondernemende zakenman. Hij kan koken, is heel eloquent, past zich gemakkelijk aan, spreekt drie talen, heeft tonnen zelfvertrouwen en een positieve kijk op het leven. Maar vergis je niet, het was geen romantische relatie maar eerder een soort partnerschap waarbij we allebei onszelf konden ontplooiën. Na een tijd werd het duidelijk dat hij nogal controlerend en narcistisch was en ik kon me minder en minder vinden in het huwelijk.”

“In Afrikaanse culturen scheid je eigenlijk niet, het is ontzettend taboe. Wat wel belangrijk is: kinderen, kinderen, kinderen. Intussen heeft hij al vier kinderen en is hij bezig aan zijn derde huwelijk.” Samuel had al een dochter uit een vorig huwelijk, waar Marjolijn tot op de dag van vandaag nog een goede verstandhouding mee heeft. Haar zoon en zijn uitbundige halfzus hechtten zich heel snel, onder andere omdat Damilola zijn lievelingsgerecht (crêpes en kip) klaarmaakte na school. Zij kookte voor hem en hij hielp haar met Engels. Ze speelden ook graag gezelschapsspellen en gingen samen naar festivals. Nadien zagen Damilola en Collin elkaar terug in Buffalo (New York, 2011) en Toronto (Canada, 2019).

DE PRIJS VAN EEN INTERCULTUREEL HUWELIJK

Collin's opvoeding was een mengelmoes van Belgische, Nigeriaanse, Canadese en Amerikaanse invloeden. “Zijn vader wilde een stoere machozoon die karate en judo kon om zichzelf te verdedigen, ik stuurde hem op zangles en wilde zijn artistieke kant ontwikkelen. Onze visie verschilde soms dag en nacht, maar we waren het er allebei over eens dat educatie het allerbelangrijkste was.”

In 2010 zijn ze, na 16 jaar samen, gescheiden. “Volgens de wet moeten afspraken op papier staan en krijgen beide ouders toegang tot het kind. In de praktijk wordt dat niet nageleefd. Ik werd een beetje afgeschilderd als een immigrantenmoeder die worstelde met inte-

gratie, terwijl zijn vader een goede job in New York had." Collin verhuisde mee met zijn vader en heeft acht jaar in de Verenigde Staten gewoond. "Dat was een hele moeilijke periode voor mij, maar ik noem het de prijs van een intercultureel huwelijk. Ik volgde Collin's leven digitaal, we hielden vooral via sociale media contact met elkaar. Hij kreeg wel de opleiding die we als ouders zo belangrijk vonden, dat was van een totaal ander niveau dan wat er in België of Canada wordt aangeboden. In New York hadden ze iPads in de klas en kregen een stevige basis software en IT-skills mee."

In die periode zag Marjolijn haar zoon maximaal twee keer per jaar. New York was maar twee uur rijden, maar na de verhuis naar North Carolina werd het een heel stuk moeilijker. "Zowel een vliegticket als benzine voor de wagen waren een hele grote hap uit mijn budget. In Canada heb je ook bijlange niet zoveel vakantiedagen als in België; het eerste jaar dat je werkt krijg je bijvoorbeeld maar één week."

LEVEN NA DE SCHEIDING

Door invoering van een nieuwe wetgeving verloor Marjolijn in 2007 haar Belgische nationaliteit. "Dat was een mokerslag. Ik heb hier geen familie, mijn huwelijk is slecht afgelopen en ik kan niet eens terug naar mijn thuisland. Eens je de Belgische nationaliteit verloren bent, is het extreem moeilijk om die te herkrijgen." Ze woont nu in Quebec. "Hier heerst meer een sfeer van camaraderie en zijn mensen socialer dan in Toronto. Meer respect voor vrouwen ook, alles leunt dichter aan bij Europese waarden."

"Je moet hele sterke roots hebben om een internationale relatie te doen slagen. Als je je eigen waarden kent, zal je ze minder snel ver-

"COLLIN'S OPVOEDING WAS EEN MENGELMOES VAN BELGISCHE, NIGERIAANSE, CANADESE EN AMERIKAANSE INVLOEDEN."

liezen. Bij veel koppels werkt het, maar bij ons niet. Na de scheiding leerde ik pas echt Canada kennen, daarvoor was ik steeds omringd door Afrikanen. Het was eigenlijk een opluchting op plots terug mijn eigen vrijheid te hebben, hoe moeilijk het daarna ook geweest is. Ik heb genoeg vrienden hier en kan altijd iemand bellen om te reizen, te kajakken of salsa te volgen." Sinds een week woont Collin ook terug in Canada, samen met zijn halfzus. Hij komt studeren op een Canadese universiteit, die beduidend goedkoper is dan de Amerikaanse variant. Moeder en zoon zullen mekaar vanaf nu dus veel regelmatig kunnen zien.

"Ik ben oprecht blij met het leven dat ik hier nu heb, met mogelijkheden die ik in België nooit had gekregen. Mijn Engels en Frans zijn er enorm op vooruit gegaan, ik heb een fijne job en hoewel ik weinig romantiek gekend heb, heeft Samuel me wel altijd professioneel gesteund. We hebben ons huwelijk uitgeleefd zolang het een win-win was, maar wanneer de balans scheef zit is het logisch dat je er een punt achter zet. Gelukkig heb ik intussen weer mijn eigen balans gevonden."

ECHTSCHIEDEN IN BELGIË OF DAARBUITEN?

Het huwelijk wordt aangegaan “tot de dood ons scheidt”, maar spijtig genoeg is dit in de praktijk vaak niet het geval. Echtscheidingen komen vaak voor, brengen veel emoties en problemen met zich mee en alsof dat nog niet genoeg is, komt er dikwijls een “vreemd element” (bv. een verblijf in het buitenland), bij kijken. In dit geval is dan de vraag in welk land men kan en mag scheiden. We zetten hieronder een paar punten op een rij.

HOE ECHTSCHIEDEN IN BELGIË?

In België zijn er twee vormen van procedures om uit de echt te scheiden, nl. de echtscheiding door onderlinge toestemming (de EOT) en de echtscheiding op basis van een onherstelbare ontwrichting (EOO). De eerste vorm, de EOT, is uiteraard de beste en ook de snelste. In dit geval moeten echtgenoten wel over alles zelf een overeenkomst treffen. Dat betekent dat de partners onderling een akkoord moeten treffen over de verdeling van hun goederen, maar ook moeten overeenkomen omtrent het hoederecht van de kinderen die er eventueel zijn. Dit alles kan snel en gemakkelijk afgehandeld worden bij een notaris. Bij de EOO, komt men niet overeen en moet er naar de rechtbank gestapt worden om via de rechter de echtscheiding te bekomen.

Opgepast!

Bij de EOT, is het sinds kort niet meer nodig om nog eens voor de rechter te verschijnen. De procedure verloopt hiertoe in België nu volledig schriftelijk; men moet dus bij een EOT niet meer voor de rechter verschijnen. Vroeger was er al een dergelijke vrijstelling van verschijning, maar alleen indien het koppel al meer dan 6 maanden gescheiden leefde.

HET “WETBOEK INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT”

In België beschikt men sinds enige tijd over het “Wetboek voor Internationaal Privaatrecht”. Deze wet regelt voor alle internationale gevallen de bevoegdheid van de Belgische rechters, de aanwijzing van het toepasselijk recht en de voorwaarden voor de uitwerking in België van buitenlandse rechterlijke beslissingen en authentieke akten in burgerlijke zaken en in handelszaken. Dit alles echter onder voorbehoud van de toe-

passing van internationale verdragen, van het recht van de Europese Unie of van bepalingen in bijzondere wetten.

Kortom wil dit zeggen dat deze regels van toepassing zijn indien men met een “vreemd element” te maken heeft. Dit “vreemd element”, kan bijvoorbeeld zijn dat men gehuwd is met iemand van een andere nationaliteit, of dat de echtgenoten in een ander land wonen. Het Wetboek Internationaal Recht bepaalt dat de regels rond de echtscheidingen beheerst worden:

1° door het recht van de Staat op wiens grondgebied beide echtgenoten bij de instelling van de vordering tot echtscheiding hun gewone verblijfplaats hebben;

2° bij gebrek aan een gewone verblijfplaats op het grondgebied van een zelfde Staat, door het recht van de Staat op wiens grondgebied de laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats van de echtgenoten zich bevond;

3° bij gebrek aan een gewone verblijfplaats van één van de echtgenoten op het grondgebied van de Staat waar zich de laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats bevond, door het recht van de Staat waarvan ieder van de echtgenoten de nationaliteit heeft bij de instelling van de vordering tot echtscheiding;

4° in de andere gevallen, door het Belgisch recht.

Maar... er bestaat ook de mogelijkheid dat de echtgenoten kiezen welk recht op de echtscheiding van toepassing zal zijn. Hun keuze hierbij is echter niet onbeperkt! Zij kunnen slechts één van de volgende rechtsstelsels aanwijzen:

1° het recht van de Staat waarvan zij beiden bij de instelling van de vordering tot echtscheiding de nationaliteit hebben;

2° het Belgisch recht.

MOET BELGIË REKENING HOUDEN MET EEN BUITENLANDSE ECHTSCHIEDING?

Bent u gescheiden in het buitenland en wenst u dat deze echtscheiding in België erkend wordt, dan zal u hiertoe wel stappen moeten ondernemen. De Belgische overheid zal deze echtscheidingsakte niet zomaar erkennen; er zullen een aantal voorwaarden moeten gecontroleerd worden en er zal ook nagegaan worden of er geen wetsontduiking in het spel is. Blijkt dat er zelfs maar één voorwaarde niet in orde is, dan zal de buitenlandse echtscheidingsakte in België niet erkend worden!

Opgepast!

Zoals hierboven al werd aangehaald, zijn er ook nog tal van verdragen tussen bepaalde landen; zo ook in verband met echtscheidingen. Elk land dat een dergelijk verdrag ondertekend heeft, zal zich aan deze regels moeten houden. Omdat dit alles vrij complex kan zijn, is het best dat men zich bevraagt in het land waar men woonachtig is. Men doet dit best bij een specialist inzake Internationaal Privaatrecht.

TEKST SOLANGE TASTENOYE

 Juridisch adviesbureau Solange TastenoYE

De Beslissing

“En dan blijf ik nu voorgoed hier, hé!” Tientallen keren voel, denk en zég ik het zinnetje in kwestie luidop als ik nog maar eens op de een of andere Oostenrijkse bergtop sta. Ik post het ook zeker een keer of vijf op sociale media, telkens met een foto bij van een fantastisch berglandschap – tot grote verbazing, ergernis of bewondering van m’n volgers. Of ik misschien in Oostenrijk ben gaan wonen? En of ik nog wel wérk, eigenlijk? Uhm, wees maar zeker van wel. Voltijds zelfs. Als chef magazine bij een Vlaamse krant meer bepaald – een fantastische job, al zeg ik het zelf. Maar die verdomde bergen en hun aantrekkingskracht! Bergen dagen uit, brengen tot rust en spreken in stilte tot in het diepst van je ziel. Hoe meer ik erheen reis, hoe minder belangrijk die job voelt, en hoe meer ik beseft dat het ‘maar’ een job is – ook al maken die bedrijfswagen en de extralegale voordelen het leven een pak makkelijker.

Maar oké, die job kan ik dus blijkbaar wel achter me laten. Zou ik het dan toch niet eens proberen, dat leven in Oostenrijk? Nee, want ik ken ongeveer anderhalve Oostenrijker. En nee, want mijn Duits overstijgt het niveau van Jean-Marie Pfaff niet. Een job vinden? Wordt moeilijk als je de taal onvoldoende spreekt. Freelancejournalistiek voor Vlaamse media? Betaalt in geen geval die hoge huur. Skileraar dan maar? Thanks but no thanks.

En toch. Toch voel ik dat het erin zit, dat droomleven van me. Die anderhalve Oostenrijker heeft niet alleen vrienden, maar ook bijna negen miljoen landgenoten. Iemand van hen zal me toch wel helpen? Plus: ik ben sociaal, weet van aanpakken en heb twee diploma’s. En ik ben ‘al’ 37. Het is nu of nooit.

Maar ho, wat dan met familie en vrienden? De vrienden stellen me snel gerust: “er is Skype en we komen op bezoek!” De ouders? Die vormen een ander paar mouwen. Moederlief (67) voelt het gemis nog voor ik al vertrokken ben, vader (73) is simpelweg tégen: “Je bent daar alleen en je kan niet meer even binnenspringen, hé.” Nee, maar ik ga ook niet aan het andere eind van de wereld wonen. Ik worstel. Waarom heb ik dit vijftien jaar geleden niet gedaan? Twijfel. Ben ik niet te egoïstisch? Lig wakker. Waarom kan ik me niet gewoon setten onder de kerktoren? Twijfel nog meer. En beslis het toch te doen.

Ik. Verhuis. Naar. Oostenrijk.

In tussentijd heb ik namelijk ook al naar jobs zitten te zoeken. Ik zeg nee tegen een aanbod in Innsbruck, de stad waar ik het allerliefst zou wonen. ‘Zolang een job niet 100 procent goed voelt, vertrek ik niet’, hou ik mezelf voor. Het blijkt een goeie zet: een paar maanden later heb ik een deftig aanbod op zak in Salzburg, bij een grote speler in de internationale sportmedia. Voertaal: Engels! Ik. Heb. Een. Job.

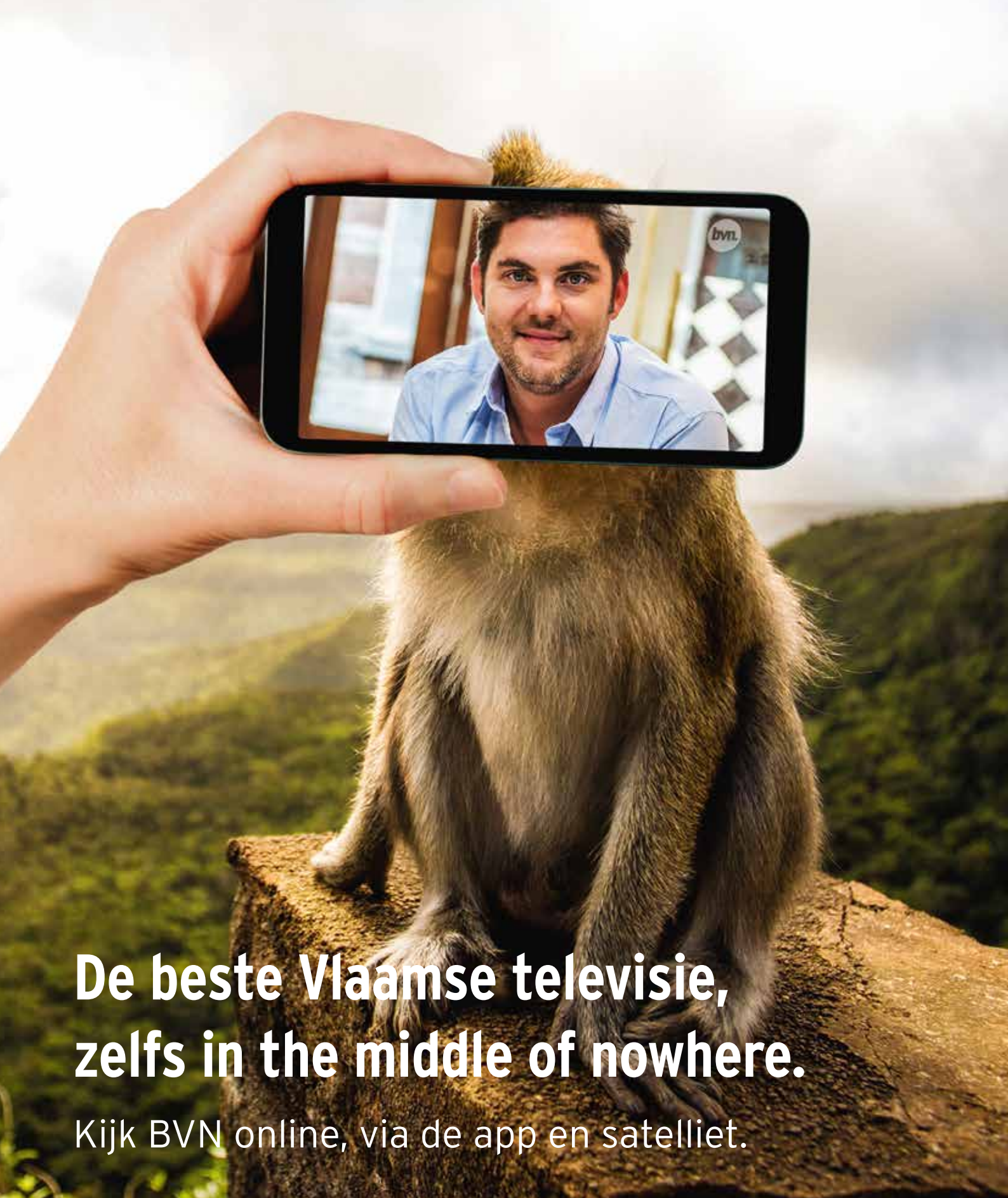
De blijdschap maakt snel – en gelukkig slechts tijdelijk – plaats voor verdriet, als ik afscheid moet nemen van de collega’s op de redactie. “Maar het kan niet zijn dat ik onze lezers jarenlang probeer te inspireren om hun geluk na te streven en dat vervolgens zelf niet doe”, leg ik uit. Er volgen tranen, cadeautjes, een pakkende speech van een teleurgestelde bazin. Er wordt ook gekonkelfoed. “Ze zal daar wel een man hebben zitten!” Ik zou het niet eens erg vinden als het waar was – niks mis met Oostenrijkse mannen, wie weet vind ik er nog wel een – maar dan had ik dat uiteraard wel gewoon verteld. De verbeelding van de fantasien doet me glimlachen. Alsof passie, avontuur en een interessante job niet volstaan ter motivatie.

Of ik eigenlijk wel weet waaraan ik begin? Nee, anders had ik het wellicht niet gedaan. Maar ik weet wel wat me nú te doen staat: een appartement verhuren en afscheid nemen van al wie me na aan het hart ligt. En tegelijkertijd ook in Salzburg een woonst zoeken, m’n hele hebben en houden inpakken, de obligate opzeg doen én kalm blijven. Vooral dat laatste, merk ik. Want over drie maanden woon ik in een onbekend land, heb ik anderhalve kennis en stap ik een compleet nieuw bedrijf binnen. Met andere woorden: dan heb ik alleen nog m’n twee voeten om op te staan. En een paar ski’s, dat ook.

Oei. Wat. Heb. Ik. Gedaan?

Julie Vallé verruilde een job in de Vlaamse journalistiek voor eentje in de Oostenrijkse sportmediasector. Woonst in de buurt van Salzburg, houdt van sport en trekt zo veel mogelijk de bergen in.

 Volg haar via @julievalle

De beste Vlaamse televisie, zelfs in the middle of nowhere.

Kijk BVN online, via de app en satelliet.

BVN is de publieke televisiezender voor Nederlandstaligen in het buitenland.
Dagelijks zenden we een selectie uit van het televisieaanbod van de VRT en NPO.
Onze programma's zijn te bekijken op smartphone, tablet, laptop, desktop en TV.

www.bvn.tv

